CUMA
3 HAZİRAN 1932
7 inci ve e No. 2266
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Siirt Meb'usu MAHMUT
Umumî Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM İZZET

Başvekilimiz dost alkışların teşyii ve kendisine doyumsuz muhabbetler yükselten Türk halkının tezahüratı arasında şehrimize geldi..

M. Mussolini İtalyayı ve yarattığı rejimi anlatıyor..

" Akdenizde sulhü idame için Türkiye ile müşterek vazifelerimiz var.."

"Faşist İtalya-İhtilâlin üç safhası-harp ve tamirat borçları - tahdidi teslihat - hudut barikatları-kuvvetli hükûmet lüzumu..,,

Yeni bir inkılâp memleketin den dönüyoruz. Muvaffak olmuş bir inkılâp memleketi... Beniti Mussolini bu memleketin, bu inkılâbın muvaffak olmuş kahramanıdır.

Her milletin ruhuna uyan ayrı ayrı idare sistemleri vardır. Komünizm Rusya için, Faşizm de İtalya için biçilmiş birer kaftan oldu.

İtalya; aşk, hayal, his, ideal ve tarih memleketidir. İçtimaî cennet hülyaları on sene evvel bu hassas ruhlarda ihtilâl koparmıştı. Bu hava içinde memleketin idaresi; müfrit sosyalistlerin eline geçmişti. Umumî harpten galip çıkan İtalyada; idare düzeni bozuldu. Memleket, uçurumun kenarında idi.

Her hareketin kıymeti, neticelerile ölçülür: İtalyayı felâketten kurtaran Faşizm oldu. İlk günlerde Faşizmi; demokrasiye, içtimaî hürriyete nisbetle irticaî bir hareket sayanlar bulundu. Fakat Mussolini ve faşistler dediler ki: Bir milleti kurtaran herhangi bir hareket hiç irtica olur mu? Usuller, kanunlar yalnız milletin selâmeti içindir. Milletler, kanun ve usul yüzünden mahkûm edilemezler!

* * *

Mussolini'yi kitaplarda değil, kendi hayatında, kendi eserinde okumalıdır. Dünya işlerini karıştıran, Avrupa için bir harp tehlikesi gösteren, yalnız his ve heyecana kapılan kitapların ve gazetelerin yazdığı mevhum bir Mussolini ile, bugün Faşist İtalyayı şaşılacak bir dikkat ve intizam içinde ilerleten Mussolini arasında hiç bir münasebet yoktur. Hükûmet reisi Mussolini politikasında hisse, hayale ehemmiyet veren bir devlet adamı değil; onu hesaba ve müsbet hâdiselere istinat ettiren bir politika adamıdır. Mussoliniyi başka devlet adamlarından ayıran hassa; gizli politika yapmamasıdır, fikirlerini, kanaatlerini açık açık söylemesidir. Dünya politikasının büyük meselelerine, yandan değil, cepheden bakmasıdır. Bu meselelerden her birini radikal tedbirlerle halletmek yolunu aramasıdır. Halbuki, bir devlet adamının siyasi fikirlerini bu kadar açık söylemesinden, eski politikacılık an'anesine bağlı olanlar hoşlanmıyorlar. Ona türlü türlü isnatlarda bulunuyorlar.

* * *

Mussolini beynelmilel meseleleri nasıl mütalea ediyor. Kendisile uzun uzadıya görüşmek imkânlarını bulduk. Onun bazı meseleler hakkında ne düşündüklerini birkaç sözle hulâsa ediyorum. Bu sözler Faşist İtalya reisinin görüşlerini ve dolayısile politikasının bazı cephelerini en iyi izah eder.

Mussolini dedi ki:

«... İhtilâlin üç safhası var : Mistik safha, siyasî safha, idarî safha... En mühim olanı mistik safhadır. (Heyecan ve cezbeli devri) Siz Türkler, hâlâ bu safha da bulunuyorsunuz. Türkiye, dünyanın en büyük inkılâbını, muvaffakıyetle yapmıştır. Yaptığınız işin büyüklüğünü kolay kolay anlayamazsınız.. Fakat dikkat ediniz, ihtilâlinizin mistik cephesinden ayrılmayınız. Orada sıkı sıkı durunuz. Bu, politika ve idare cephesinde de çalışmanıza mâni değildir. Bakınız ben de zaman zaman bazı dosyaları karıştırır ve okurum...

Dünya, büyük bir buhran geçiriyor. Harp borçları, tamirat borçları meseleleri var. Bunların üstünden mutlaka sünger geçirmelidir. Başka türlü işin içinden çıkılmaz.

Umumî harbin doğurduğu haksız muahedeler vardır. Bu muahedelerde behemehal tadilât ister. Siz Türkler, bu haksızlığı en radikal bir şekilde hallettiniz.

Tahdidi teslihat meselesinde behemahal muvaffak olmak lâzım. Aksi halde milletlerin mâneviyatı, cesareti kırılır. Mâneviyatın bozulması daha büyük fenalıklara yol açar. Bahrî tahdidi teslihat, Hoover teklifi, milletleri ne kadar teskin etmişti! Sukutu hayal de o nisbette acı oldu. Herhalde muhtemel bir harbi, müstakbel bir harbin masraflarını tasarruf etmek az bir şey olmaz.

Buhranın belli başlı sebeplerinden biri de Liberal sistemdir. Bu sistemde fazla israr etmek doğru değil.. İngiltere liberal sistemi terketti. Fakat geç kaldığı için müşkülâttan kurtulamıyor. Orada işsizlerin sayısı daha evveline nisbetle azalmış değil, çoğalmıştır.

Dünyanın istihsal mikdarile istihlâk mikdarı arasındaki nisbette bozulmuştur. Bu nisbeti mutlaka iade etmelidir. İnsanın iki ayağı var. Dört ayağı yok ki, meselâ fabrikaların yaptığı fazla ayakkabıları istihlâk etsin.

Milletler, bugün tarihin cereyanına karşı yürüyorlar: Hudut ve gümrük barikatlarını yeniden kurmak suretile iptidaî devrelere ricat ediyorlar. Halbuki medeniyet demek, milletlerin biribirine yaklaşmaları, anlaşmaları demektir. Şimendifer, nehir, deniz ve hava vasıtaları bunun içindir. Biz, iktısat ve politika zaruretleri diye bunun aksine gidiyoruz. O halde dağları ve taşları delmek için bu kadar yorulmağa ne lüzum vardı?

Buhrana mukavemet için en birinci şart; kuvvetli olmak, kuvvetli bir hükûmet yapmaktır. Kuvvetli hükûmetin tedbirleri başlangıçta belki halka ağır gelir. Bundan birkaç sene evvel bizde Faşistler vardı, Faşist aleyhtarları vardı, bir de bu ikisi arasında bir nevi bitaraflar (yani afaşistler) vardı. İdaremizin muvaffak tedbirleri sayesinde afaşistler şimdi tamamen bizim taraftadırlar. Anti Faşistlerden ise bahse bile lüzum yok...

Akdenizde sulhü idame için Türkiye ile müşterek vazifelerimiz vardır. Bu vazifelerimizi mutlaka yapacağız. Türkiyenin politikasına benim emniyetim var. Sizin de Faşist İtalyaya inanmanızı istiyorum. Bana inanınız. Benim sözüm Faşist sözüdür. Faşist sözü demek, candan, dürüst, realist söz demektir.»

Hususî temaslarımızda M. Mussolininin umumî politika hakkında bir çok fikir ve hükümlerini dinledik. Başka yazılarımızda bu mevzulara da gireceğiz.

Siirt Meb'usu
MAHMUT

Başvekil Pş. Hz. bugün Ankara'ya gidecekler

Pş. Hz. nin mühim beyanatı

İsmet Pş. çok hararetli ve candan tezahuratla karşılandı

Paşa diyor ki: "İtalya ile emniyete müstenit ciddî bir dostluk siyasetinden memleketimiz müstefit olmuştur.. „

Başvekil İsmet Paşa Hz. ve Hariciye vekili Tevfik Rüştü Bey Roma seyahatinden refakatlerindeki zevat ile birlikte dün Pilsna vapurile şehrimize avdet etmişlerdir.

Paşa Hz. ni Marmara açıklarında karşılamak üzere bir program hazırlanmıştı. Bu program mucibince Sakarya motörü öğleden sonra saat 14 de Seyrisefain rıhtımından davetlileri alarak Pilsna vapuruna mülâki olacaktı.

İstikbalde bulunacak zevat, başta Kolordu Kumandanı Şükrü Nail Paşa olduğu halde tam vaktinde rıhtıma gelmişlerdi. Ancak vapurun geçikeceği anlaşıldığından motörün saat 16 da hareketi kararlaşmıştır. Davetliler saat 16 da rıhtımda toplanmışlardı. Ancak bu sefer de Valiyi beklemek mecburiyeti hâsıl olmuştu. Nihayet davetlilerin sabırsızlığı arasında ve yarım saatlik teehhurle Vali gelmiş ve motör hareket etmiştir.

Devamı altıncı sahifede)

Müşterek Menfaat!

Türk-Yunan iktisadî münasebatı

Müşterek çalışacak bir komisyon toplanıyor

Haber aldığımıza göre Türkiye ile Yunanistan arasındaki ticarî ve iktisadî münasebetlerimizi tanzim etmek, idhalât ve ihracat işleriui memleketlerimizin menafiine en muvafık bir surette Yürütmek için müşterek bir komisyon teşkili kararlaşmıştır.

M. Venizelos Yalovada..

Haber aldığımıza göre, M. Venizelos bu yaz, galiba Temmuz nihayetinde veyahut Ağustos ayında tedavi ve istirahat için Yalovaya gelecektir. M. Venizelos, Yalovada İsmet Paşanın misafiri olacaktır.

Gazeteciler Ve Vali!.

Dün Başvekilin istikbalinde gazeteciler ummadıkları bir muamele gördüler!

Dün Başvekil Pş. Hz. nin istikbali merasiminde bulunan gazeteciler, hiç beklemedikleri ve lâyık olmadıkları bir muameleye maruz kalmışlardır. Açıkça itiraf et-

Devamı altıncı sahifede)

İtalya'dan aldığımız krediyi nereye sarfedeceğiz?.

Hükûmet 3 senelik bir mesai programı hazırlayacak

Bu programla memleketin en ziyade muhtaç olduğu bazı sanayi kurulacaktır

Hükûmetimizle İtalya hükûmeti arasında yapılacak malî muamelenin hakikati şudur:

İtalya hükûmeti; Türkiyeye üç yüz milyon liretlik bir kredi açıyor. Bizim para ile takriben 32 milyon lira eder. Bu kredinin şeraiti henüz belli değildir. Yalnız umumî olarak mutabık kalınan cihet; bu şeraitin normalden de aşağı olması merkezindedir. Üç yüz milyonluk kredinin hepsi hükûmetimize nakden verilecek değildir. Bunun üçte birisi nakden alınacaktır. Üçte biri de makine ve saire gibi memlekette yapmak tasavvurunda bulunduğumuz işleri kurmağa tahsis edilecektir. Diğer üçte biri de İtalya müesseselerine olan borçlarımızın tediyesine ayrılacaktır. Bu borçları karşılayacak yeni bir kredi bulunduğuna göre bütçede o kalemlerin tasarruf edilmesi mümkün olacaktır. Bu suretle Rusya ve İtalyadan muhtelif şekillerde alınan kredinin yekûnu elli milyon Türk lirasına yakın bir şey oluyor. Haber aldığımıza göre hükûmet bu kredilerin temin edeceği hudut ve imkân dahilinde meselâ üç senelik bir mesai programı yapacak, memleketin en ziyade mühtaç olduğu bazı sanayii kuracaktır. Herhalde bu paranın bütçe açığını kapamağa tahsis edilmesine ihtimal yoktur. Kredilerin nasıl kullanılacağı, programın hangi esaslar dahilinde yapılacağı Heyeti Vekilede görüşülüp tesbit edildikten sonra anlaşılacaktır.

Paraya çevrilmesi icap eden arazi

Meclise 30 meb'usun imzasını havi bir lâyiha verildi..

Adliye vekili Yusuf Kemal B

ANKARA, 1 (Telefonla) — Bu gün Millet Meclisine (30) meb'usun imzasını ihtiva eden bir kanun teklifi tevdi edilmiştir. Bu teklifi aynen bildiriyorum.

"Paraya çevrilmesi icap eden bağ, bahçe, arazi ve bunlasa mütereffi emlâkin icra kanunun müddei mahsusası mucibince yapılan ikinci müzayede bedeli belediyelerde Ziraat ve Ticaret odalarından müntehap birer azadan mürekkep komisyonca tayin edilecek kıymetin yüzde yetmişine baliğ olmadığı takdirde satış geri bırakılır.

Ancak haciz baki kalmakla beraber bu arazi bağ bahçe ve teferrüatının hâkim tarafından takdir olunacak safi hasılatı alacaklıya ait olur.

Bu kanun üç sene müddetle caridir. Bu teklif adliye encümenine havale olunmuştur. En cümen bu hafta içinde toplanarak teklifi müzakere edecektir.

12
Haziran pazar günkü
Milliyet
te bir yenilik bulacaksınız
Bu yenilik nedir?

HÜSEYİN RAHMİ
Beyin ÖLENLER YAŞIYORLAR MI? isimli romanı pek yakında Milliyet'te çıkacaktır.

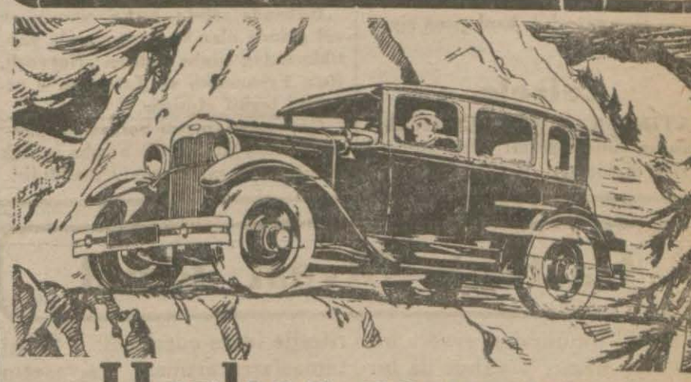

Herkes soruyor:

- Hanımlardan kim en büyük cesaret ve mehareti gösterebilecek

Halkın yarışları iyice seyredebilmeleri için hususî tertibat alınıyor..

Yarışa girebilmek için son kayıt günü 9 hazirandır..

Turing ve otomobil klöbü ile beraber tertip ettiğimiz otomobil yarışı artık sayılı günlerinde... Kayıt muamelesi 9 Haziran perşembe günü akşamı bitiyor. O günden sonra kalacak müracaatlar maattees kabul edilmeyecektir. Yarışın T

Devamı altıncı sahifede

Ecnebiler hangi san'atları yapamıyacaklar?

Lâyiha önümüzdeki hafta mecliste müzakere edilecek

ANKARA, 1 (Telefonla) — Türkiyede ecnebi tebeası tarafından yapılması memnu olan san'atlar hakkındaki lâyiha dün iktısat encümeninde yeniden müzakere ve tadil edilmiştir. Önümüzdeki hafta Meclis heyeti umumiyesinde müzakere edilecek olan bu lâyihanın aldığı son şekli bildiriyorum.

Madde 1 — Türkiye cümhuriyeti dahilinde aşağıda gösterilen san'at ve hizmetler münhasıran Türk vatandaşları tarafından yapılır. Bu san'at ve hizmetlerin Türk tabiiyetinde olmayanlar tarafından yapılması memnudur.

Ayak satıcılığı çalgıcılık, fotoğrafçılık, mürettiplik, simsarlık, elbise; kasket ve kundura imalciliği, borsalarda mübayaacılık devlet inhisarına tâbi maddelerin satıcılığı, seyyahlara tercümanlık ve rehberlik, inşaat, demir ve ahşap sanayi işçilikleri, umumî nakliye vesaiti ile su ve tenvir ve teshin ve muhabere işlerinde daimî ve muvakkat işçilik, karada tahmil ve tahliye işleri, şoförlük ve muavinliği, alelûmum amelelik, her türlü müesseselerle ticarethane, apartıman, han, otel ve şirketlerde bekçilik, kuyuculuk; odabaşılık; otel, han, hamam, kahvehane, gazino; danzing ve barlarda kadın ve erkek hizmetçilik (garson ve servant) bar oyuncu ve şarkıcılığı, baytarlık, ve kimyagerlik.

Madde 2 — İcra vekilleri heyeti kararile ruhsatı mahsusa ita kılınmadıkça aşağıda sayılan san'atlar ecnebiler tarafından icra edilmez.

A— Tayyare makinistliği ve pilotluğu.

C — Devlete veya vilâyetlere merbut müesesat veya belediyelerce bunlara merbut tesisat hizmetleri.

Madde 3—Bu kanunda Türk vatandaşlarına tahsis edilmemiş olan san'at ve hizmetlerin ecnebi tarafından icrası icabında Heyeti vekile kararile menolunabilir.

Madde 4 — Aşağıdaki hizmetlerde istihdam olunan ecnebiler bu kanun hükmünden müstenadır:

Ecnebi devletleri sefarethane ve konsoloshanelerinin kapıcıları, ellerindeki ankliye vasıtalarını sevk ve idare eden kendi veya diğer bir ecnebi devlet tabiiyetinde işçiler.

Madde 5 — Bu kanunun neşri tarihinden Türk vatandaşlarına tahsis edilen san'at ve hizmetleri yapmakta olan ecnebiler kanunun neşri tarihinden itibaren 6 ay içinde işlerini terketmeğe mecburdurlar.

Madde 6 — Türk vatandaşlarına tahsis edilen san'at ve hizmetleri beşinci maddede tayin olunan müddetin hitamından sonra icra eden ecnebiler mahallin en büyük mülkiye memurunun emrile filen san'at ve hizmetlerinden menolunmakla beraber tanzim edilecek zabıt varakası ile sulh mahkemesine verilir ve on liradan 500 liraya kadar para cezasına mahkûm olur.

Madde 7 — Türk vatandaşları hakkında idarî ve kanunî kayıtlar koyan ecnebi devletlerin bizde bulunan tebeası Türkiyede yapabilecekleri san'at ve hizmetlerin icrasından Heyeti Vekile kararile menolunabilir.

Madde 8 — Vilâyet ve kaza merkezi olmayan mahallerde ecnebilerin dükkân açması memnudur. Bu kanun neşri tarihinden muteber olacaktır.

Hindistanda Kargaşalıklar

BOMBAY, 2. A. A.— Cumartesi günü zuhur eden kargaşalıklar esnasında 13 kişi ölmüş ve 170 kişi yaralanmıştır.

Mamafih her tarafta vaziyet salâh bulmuştur. Valii Umumî, vaziyeti tetkik etmek için acilen Bombay'a avdet etmiştir. Mümaileyh,bu kargaşalıkların arkasında fena maksatlar besleyen bir takım teşkilât mevcut olduğuna ve bu teşkilâtların ihtisas unsurlarına para tevzi etmekte bulunduğuna kail olduğunu söylemiştir.

Mecusiler, hükûmetten umumî bir siyasî beyanname istemekte devam ve israr etmektedirler.

BOMBAY, 2. A. A.— Dün gece bir şahıs, otomobiline binmek üzere olan Sir Thakurdas'a taarruz etmiştir .

Sir Thakurdas, Bombay sanayier babından mühim bir şahsiyettir.Mümaileyh, Yuvarlak Masa konferansına murahhas olarak iştirak etmiştir. Sir Thakurdas, şarkî Hindistan pamuk sanayii cemiyetine ve Hindistan imperatorluk bankasına riyaset etmektedir.

Zelzele

ATİNA, 2. A. A.— Gece Etce adasının şimalinde iki defa şiddetli zelzele olmuştur.

İspanyada kargaşalıklar devam ediyor

JACA, 2. A. A.— Geçen gece cinaî maksatla vuku bulan bir infilâk, ehemmiyetli bir su yolunu ve Savinanigo civarında bir evi harap etmiştir.

8 şüpheli şahıs tevkif edilmiştir.

Elcezirede, ziraat amelesi müstesna olmak üzre diğer işçilerin hepsi tekrar çalışmağa başlamışlardır.

Amerikada, millî mesai konfederasyonuna merbut bulunan gruplar 48 saatlık bir müddet için greve başlamışlardır. Grevin sebebi son Sevil hadiseleri esnasında tatbik edilen şiddetli tazyik hareketlerini protesto etmektir.

Ceuta'da grevin vahamet kesbetmesi üzerine vali, mesaiye derhal ve yeniden başlanılmadığı takdirde ameleleri işsizler ile istihlaf, şoförlerin elinden taksi müsaadelerini istirdat, hususî otomobillerle taksilere ve otobüslere vaziyet ve kargaşalık teşebbüslerini şiddetli bir surette tedip eyliyeceğini ilân etmiştir.

Bilbaoda zabıta, birkaç zaman evvel gelmiş olan ve propaganda yaptıklarından şüphe edilen Norveçli, Rus, Felemenkli ve Estonyalı 4 ecnebiyi tevkif etmiştir.

Granatada, mesai borsasının pençerelerinin altında bir bomba infilâk etmiştir. Hasarat yalnız maddidir.

HARİCÎ HABERLER

Fransız meclisi içtimalarına başladı

M. Herriot kabinesinin salıya kadar meclise çıkacağı bildiriliyor

PARİS, 2. A. A.— Mebusan ve âyan meclisleri, dün mûtat merasimle ilk celselerini aktetmişlerdir.

Tribünler, pek okadar kalabalık değildi, saat 15 te 500 mebusun huzurile mebusan meclisi celsesi açıldığı zaman sesli sinema makinesi işlemekte idi.

Birçok müstafi nazırlar, mebuslara mahsus sıraları işgal etmişler idi. Radikal sosyalistler, M. Herriot'u uzun uzadiye alkışlamışlardır.

Müteveffa reisicümhur Doumer'in hatırası tebcil olunduktan sonra celse, matem alâmeti olmak üzere saat 15,15 te tatil edilmiştir.

Celse tekrar açıldığı zaman meclis, intihap mazbatalarını tetkik edecek olan divanlarını teşkil etmiştir. Bu divanlar, bugün toplanacaklardır. Celse, saat 16,10 da tatil edilmiştir.

Yeni Fransız kabinesi

PARİS, 2. A. A.— Meb'usan meclisi, riyaset divanı heyetinin kat'i intihabına tevessül etmek için cuma cuma günü saat 14,30 da toplanacaktır.

Ayni gün öğleden sonra da âyan ve meb'usan reislerinin intihap edilmeleri ihtimali vardır.

Bu suretle reisicümhur, cuma günü akşamından itibaren müşaverelerine başlıyabilecek ve hükûmetin teşkili vazifesini M. Herriot'ya tevdi eyliyebilecektir.

Cumartesi günü, teşekkül edebilecek olan hükûmet, en geç olarak salı günü meclisler huzuruna çıkabilecektir.

Vazifeler ağır ve zaman müşkülâtla dolu

PARİS, 2. A. A.— Ayan ve mebusan meclislerinin içtimalarına mübaşereti, sükûn içinde cereyan etmiştir. Dün yeni hadisesi, komünist mebusların bir iki defa bağırmalarından ibarettir.

Meclisin muhtelif unsurları ile yapılan bu ilk temastan hasıl olan başlıca intiba, içinde vazife ifasına davet edilmiş oldukları gerek haricî ve gerek dahilî ahvalden mebusların oldukça müteessir görünmekte oldukları merkezindedir.

Hatta en ileri fikirlere sahip olanları da yeni meclisin ağır bir vazife tahammül etmiş olduğunu anlamış görünmektedirler. Binaenaleyh evvelki meclislerin bidayetlerinde görülmüş olan gürültülü nümayişlere mümasil nümayişler olmamıştır.

İntihabatta galip gelmiş olan fırkalar tarafından ittihaz edilmiş olan mukarreratın ne infial ve ne de meraret tevlit etmemiş olduğu görülmektedir.

Hülâsa, radikal sosyalistler, sosyalistlerle teşriki mesai edilmesinin ademi muvaffakiyete uğramasından hiç kimsenin muatep olamıyacağını çünkü bu halin münhasiren vukuatın neticesi olduğunu kabul ve teslim etmektedirler.

Reichstagın feshedilmesi pek yakındır

Yeni başvekil mesai arkadaşlarını intihap ile meşguldür

BERLİN, 2. A. A. — M. Von Papen, aşağıdaki zevatın nezaretlere tayinine dair olan kararnameleri reisicümhurun imzasına arzetmiştir:

Dahiliye nazırı Baron Von Gayl.

Millî müdafaa nazırı Jeneral Von Schleicher,

İktisat nazırı M.Warmbold,

Ziraat nazırı ve şark eyaletleri âli komiseri. Baron Von Braun,

Munakalât ve P. T. T, nazırı M. Von Rubenah,

Diğer nazırlar, bugün tayin edilecektir.

Münhal nazırlıklar arasında hariciye nazırlığı vardır. Bu nezaret, henüz Londradan avdet etmemiş olan M. Von Neurath'a tevcih edilmiştir .Maliye nazırlığına henüz kimse getirilmemiştir. Mamafih bu nezaretin kont Von Schverin - Krossick'a tevcih edilmesi kuvvetle muhtemeldir.

BERLİN, 2. A. A.— M. von Neurath, bu sabah Berlin'e vasil olmuş ve derhal yeni başvekil M. von Papen'in nezdine azimet eylemiştir.

Reichstag feshediliyor

BERLİN, 2. A. A. — Reichstag meclisinin pek yakında feshedilmesi muhakkaktır. Merkez ve ahali fırkası tarafından yeni von Papen hükûmetine karşı gösterilen hasmane hissiyat ve hareket kabine ile meclis arasında bir iştiraki mesai imkânını selbeylemektedir.

Bu itibarla Reichstag meclisinin gelecek salı günü yalnız hükûmet beyannamesini dinlemek için içtimaa davet edilmesi muhtemeldir. Fakat hiçbir müzakere yapılmıyacaktır.

Hükûmet beyanatı, reisicümhurun meclisin feshini mübeyyin kararının tebliği ile hitam bulacaktır.

Esrarengiz gemiler İrlanda'ya silâh çıkarıyor

LONDRA, 2 A.A. — Daily Express gazetesi, Irlanda kıyamcıları tarafından isticar edilen bazı gemilerin birkaç haftadan beri Irlanda'nın cenup sahillerine silâh ihracına teşebbüs etmekte olduklarını yazıyor.

İşbu faaliyetin mevcudiyeti hasebile birkaç İngiliz harp gemisi bazı ecnebi limanlarına gönderilmiştir .

Gerginlik Var mı?

Japon başvekiline göre Ruslar tahşidat yapıyorlar

TOKYO, 2. A. A. — Başvekil M. Saito Reuter Ajansı muhabirine sureti mahsusada yaptığı beyanatta Japonya ile Rusya arasındaki münasebetlerde ehemmiyetli bir gerginlik mevcut olduğuna dair şayi olan haberleri kuvvetle tekzip etmiş. Sovyetler birliği hükûmetinin Aksayı Şarkta askerî kıtaat tahşidatına fasıla vermek suretiyle Japonya hakkında daha büyük bir itimat eseri göstermeği imkân dairesinde göreceğini pek ziyade ümit ettiğini beyan eylemiş ve Aksayı Şarkta Rusların yaptığı tahşidatın hiç bir asıl ve esasa müstenit olmıyan şayiaların ilk sebebi mahiyetinde görüldüğünü sözlerine ilâve etmiştir.

M. Saito Rusya ile Japonya arasında bir ademi tecaüz misaki akdinin Kellogg misakını zafa uğratacağı ve "Çok defa muaheze edilen hususi samimiyetler" tesisine muadil olacağı kanaatini izhar ederek Sovyetler birliğinin Şarkî Çin demiryollarında haiz olduğu menfaatin Japonya'nın Mançurideki menfaatlerine mugayir olduğu suretinde tefsir ve telâkki edilmediğini temin etmiş ve Mançuride açık kapı siyasetinin milliyet düşüncelerinden âzade olarak bütün menfaatlere riayet gösterilmesine lüzum hasıl ettiğini beyan eylemiştir.

M. Saito diğer milletlerin Şarkî Çin demiryolunda sahip oldukları menfaatlerden her hangi birine Japonyanın malik olmaması arzu edilecek bir şey olmadığını kaydetmiştir.

M. Saito Japonya ile Mançuri arasında her hangi bir gümrük birliği yahut iktisadî bir Federasyon vücuda getirilmesi meselesinin derpiş edilmediğini ve Mançurinin yeni İstiklâl rejiminin bu yeni hükûmetin kendi vesaiti ile yaşayabilmek kudretine bağlı bulunduğunu ve Japonyanın Mançuri makamatı tarafından takip edilen siyaseti gayri kanuni bir surette murakabe etmeği hiç bir veçhile razı eylemediğini söylemiştir.

Malagada arbedeler

PARİS, 2. A. A.— Malagadan bildirildiğine göre, bu şehrin liman tarafında sendikalistler tarafından çıkarılmış olan arbedeler esnasında limanda bulunan bir vapurun Alman tayfasından birisi bir Fransız tayfasını şiddetli surette döğmüştür.

Bir zabit tabanca ile müdahale etmiş ve Alman tayfayi yaralamıştır.

Şehirde inzibat ve sükûnun temini için kıtaasına mensup 105 asker gelmiştir.

Vali dün, Arehidon kasabasında şiddetli hadiseler çıkmış olduğunu beyan eylemiştir.

Sivil muhafızlar, içlerinden ikisi ölen birçok grevcileri yaralamışlardır. Tevkifat miktarı 21'e çıkmıştır.

Yunanistanda grevler

ATİNA, 2. A. A.— Patras işçileri, ücretler tezyidedilmezse grev ilân edecekleri tehdidinde bulunmuşlardır.

Bütün memleket dahilindeki işçiler, içtimaî sigorta talep etmek üzre mitingler tertip eylemek kararını vermişlerdir.

PATRAS, 2. A. A.— Un fabrikaları ile furun ve dok ameleleri grev ilân etmişlerdir. Grevin tevessüünden korkuluyor. Askerî müfrezeler sevkedilmiştir.

SON DAKİKA

Bir memuru tahkir eden musevi doktor tevkif edildi

İZMİR, 2. (Milliyet) — Doktor İsak Benrahi Ef. isminde bir musevi bugün 25 kuruş bekçi ücretini on beş kuruşa tenzil etmediği için polis kısmı idarî reisi İhsan B. yi vazifesi başında tahkir etmiş ve demiştir ki:

— Adaletsizlik yapıyosunuz, cebren para alıyorsunuz, Artık vermiyeceğim. Bu meseleyi Avrupa matbuatına yazarak teşhir edeceğim.

Bu hadise üzerine musevi doktor tevkif edilmiştir.

Icra ve iflâs kanunu

ANKARA, 2. A. A.— B. M. Meclisi bugün reis vekili Refet Beyin riyasetinde toplanarak icra ve iflâs kanununun 273 uncu maddesine kadar müzakere etmiştir.

Meclis cumartesi günü toplanacaktır.

Manifaturacılar toplandı

İZMİR, 2. (Milliyet) — Şehrimiz manifaturacıları bugün vali Pş. nın riyasetinde fırka reisinin iştirakile bir içtima aktetmişlerdir. İçtimada İstanbul tacirlerinin buradaki temas ve teşebbüsleri etrafında müzakerat cereyan etmiştir.

Izmir halıcılarının istedikleri

İZMİR, 2. (Milliyet). — Halıcılar bugün ticaret odasında toplanmışlardır. Bu içtimada kontenjan haricî tiftik ve halılarımızın takasa tabi tutulmaları kararı etrafında müzakeratta bulunmuşlar fiatlrı tesbit etmişlerdir. Bundan maada tiftik ihracı mukabilinde manifatura eşyası celbetmek suretile takas usulünun tatbikine geçilmesine karar vermişlerdir. Cumartesi günü oda meclisi toplanacak ve bu hususta kat'î kararını verecektir.

Fazlı Bey Izmirden geliyor

İZMİR, 2. (Milliyet).— Birinci umumî müfettişlik başmüşaviri Fazlı Bey Eğe vapuru ile İstanbula hareket etmiştir.

Iki memur tevkif edildi

MUĞLA, 2 (A.A.) — Milâs sandık emini hazineye ait pullardan iki bin altı yüz, Bodrum sandık emini 12 bin küsur lira ihtilâslarından dolayı tevkif edilmişlerdir. Haklarında takibat devam ediyor.

Muhafızgücü bisikletçileri

SİVRİHİSAR, 2 (A.A.) — Muhafızgücü bisikletçileri bu gün saat 13 te Sivrihisara vâsıl olmuşlardır. Yarın Bolvadina hareket edeceklerdir.

Eski bir kasaba bulundu

DENİZLİ, 2. A. A.— Halkevi tarih şubesi âzasından 5 kişilik bir gurup çok eski bir yer altı kasabası keşfetmişlerdir. Bu mahal Denizlinin şimali şarkisinde ve eski Hiyerezalis harabesine bir saat mesafededir. Bu mahallin ağzında bir çok yollar vardır. Yollardan bir tanesinin içine girilmiş ve iki buçuk saat dolaşılmıştır. Havasızlıktan dolayı daha fazla kalmak kabil olamamıştır.

İçerde meydanlık, merdiven, havuz gibi tesisat görülmüştür. Bu yolda ayakta yürünmüştür. Bazı yıkılan yerlerinden eğilmek suretiyle geçilebilmiştir.

Balkan posta ittihadı

ATİNA, 2. — Balkan konferanda Balkan memleketleri arasında bir posta ittihadı temini hakkında verilen kararın hemen şimdiden, posta ve telgraf ücretlerinin tenzili suretile, Türkiye ile Yunanistan arasında tatbiki ve iki memleket arasında ticarî mübadele meselelerinin tesbiti için muhtelit bir komisyon teşkili tekarrür etmiştir.

M. Paderevski Paris'te

PARİS, 2. A. A.— Nevyork'tan gelen M. Paderevski, Paris'e vasıl olmuştur. Mümaileyh, birkaç gün sonra Varşovaya gidecektir.

Kayseri belediye bütçesi iade edildi

KAYSERİ, 2 (Milliyet) —931 senesinde ancak seksen bin lira kadar bir varidat temin edebilen ve bunun da yüzde ellisinden fazlasını maaşata veren Kayseri belediyesinin 932 senesi için kırk üç bin lira fazlasile tanzim ettği yüz yirmi üç bin liralık yeni bütçesi makamı vilâyetçe tetkik edilerek mütevazin olmadığı görülmüş ve hayalî telâkki edilerek belediyeye iade edilmiştir.

Seksen bin lira varidatı olan belediyenin kırk beş bin lirasını maaşata vermesi kanunen doğru olmadığından maaşlardan tenkihat yapılacağı ve yeni yapılacak bütçenin de 80-90 bin lira raddesinde olacağı söylenmektedir.

Kayseride sıcaklar

KAYSERİ, 2 (Milliyet) — Şehrimizde şiddetli ve dayanılmıyacak derecede sıcaklar başladı.

Haydutlar 10 bin lirayı vurdular

ZONGULDAK, 1. — Ereğli şirketi tarafından Gelik ocağına amele ve müstahdem yevmiyesile masraf parası olarak gönderilen takriben 10 bin lira raddesindeki para, pusuya yatan bazı şerirler tarafından gasbedilmiş, muhafızlardan biri de öldürülmüştür. Haydutların takibine şiddetle devam ediliyor.

Haftalık Siyasî İcmal

Harbi umumiden evvel bir Hariciye nazırı yahut da bir Başvekil yabancı bir memleketi ziyaret etti mi, derhal iki devlet arasında tedafüî, tecavüzî bir ittifak muahedesine çığır açıldığı herkes tarafından takdir edilirdi. İttifakı müselles ve itilâfı müselles mukavelelerî böyle mütekabil ziyaretlerden sonra aktedilmişti.

Harpsonrası siyaset âleminin bir hususiyeti, devlet ricali arasındaki şahsî temasların artmasıdır. Hariciye nazırları mekik gibi Avrupa payıtahtları arasında gidip geliyorlar. Ve bu temasların sulh ve müsalemet namına faydalı olduğu aşikârdır. Şahsî temasların çoğalması, devlet adamlarının ehemmiyetlerini tebarüz ettirmiştir. Bir zamanlar Hariciye nazırlarifetile idare ederlerdi. Şahsî temasların artması siyasetin bizzat tedviri demektir. Sefirlerin ehemmiyeti azaldığı nisbette devlet adamlarının ehemmiyeti de artmıştır. Ve bunun içindir ki Türkiyemiz, İsmet Paşa gibi, her meziyetine bir de etrafına emsalsiz sempati telkin eden bir devlet adamına sahip olmakta bahtiyardır. Filhakika bu şahsî temaslarda her şeyin fevkinde sempatik olmak meziyeti lâzımdır. Atina seyahatinde, Budapeşte seyahatinde Rusya seyahatinde ve Roma seyahatinde muvaffak olmasının sırrı, Başvekilin sempatik olmasıdır.

Bu ziyaretler Türkiye hariciyesinin tarihinde mühim merhalelerdir. Ve cümhuriyetimizin beynelmilel vaziyetini tak-kiye kadar beynelmilel vaziyeti kuvvetli devlet Avrupada dahi yoktur.

* * *

Geçen hafta faaliyetini tatil eden Cemiyeti Akvam meclisinin bu defaki müzakeratı pek sakin oldu. Çünkü birinci derecede ehemmiyeti haiz beynelmilel meselelerin hiç biri Cenevrede görüşülmedi. Tahdidi teslihat meselesi başka bir konferanstadır. Tamirat için ayrı bir konferans toplanacak. Aksayı Şark meselesini Cemiyeti Akvam kıvıramadığından bunun tekrar mecliste müzakeresini kimse istemiyordu.

Bizim noktai nazarımızdan en ehemmiyetli mesele, Irakın Cemiyeti akvama girmesi hakkında verilen karardır. Malûmdur ki Cemiyeti akvamın manda komisyonu bir müddetten beri bu meseleyi tetkik ediyordu ve bu hususta bir rapor hazırlamıştı. Rapor-larla gelecek eylûldeki hey'eti umumiye içtimaında Cemiyeti akvama âza olması kabul edilmiştir. Şartlar, Irakın akalliyetlerin hukukuna riayet edeceği ecnebilerin haklarını tanıyacağı, malî taahhüdata karşı sadık kalacağı, dinî serbestîyi temin eyleyeceği gibi bazı şeraite göre, büyük mana ifade eden ve bazı şeraite göre de mana ifade etmeyen şartlardan ibarettir.

Irakın Cemiyeti akvama âza olmasile Manda refedilmiş oluyor. Bu, cidden ehemmiyetli bir hâdisedir. Ve İngilizlerin sözlerine sadakatlerini göstermesi itibarile memnuniyetle kaydedilmeğe değer.

İngilizlerin Irak meselesini muvafık bir şekilde halletmelerine mukabil, Fransızlar Suriye'de bocalıyorlar. Suriye idaresi karmakarışık bir haldedir. Fransızlar Lübnan kanunu esasîsini ilga ederek bu memsîsinin ilgası da mevzuu bahistir. Binaenaleyh bütün Suriye ve Lübnan'da büyük bir heyecan hüküm sürüyor. Fransızlar "Ayır ve hüküm sür" sözü iktizası Suriye'yi bir takım hükûmetlere taksim ederek idare etmek isterken, bilâkis tedricen bir Suriye vahdeti karşısında kalmaktadırlar.

* * *

Alman kabinesinin istifası ansızın Avrupanın siyasî manzarasını değiştirdi. Brüning'in istifasına sebep, Reisicümhur Hindenburg'un sağ cenah fırkalar ve asker tarafını iltizam etmesidir. Brüning, Strezemann'ın siyasetine varis olmuştu. Yani Almanya'yı Versailles muahedesinin zincirlerinden beynelmilel ihtilâflar ile kurtarmak yolunu takip ediyordu. Sosyalistlere ve vasat fırkalara istinat eden Brüning kabinesi çok çalıştı. Fakat borçlar ve tahdidi teslihat meselesinde Almanya'yı kasıp kavurdukça, zayıfladı. İlk hezimet 1930 Reichstag intihaplarında geldi çattı: Hitlerist'ler 107 meb'us ile meclise geldiler. Bundan sonra işler tedricen karıştı. Hükûmet Reisicümhur Hindenburg'un, fevkalâde zamanlara mahsus salâhiyetlerinden istifade ederek memleketi idare etmeğe başladı. Bütçe kanunları bile bu fevkalâde salâhiyetlerin istimalile geçiriliyordu. Fakat hükûmetin zaafı, disipline alışkın olan Alman milletinin bu diktatörce hareketi hazmetmemesinden ziyade beynelmilel sahada Almanya'nın derdini tehvin edecek bir muvaffakıyet elde edememesile tebarüz ediyordu. Geçen sene Avusturya ile bir gümrük itilâfı yapmak istendi, Fransızların tazyikile bundan vaz geçildi. Tahdidi teslihat konferansı toplanmış, hiç bir neticeye varmıyor. Di-

Reisicümhur intihabatında da Hindenburg ancak şahsının kuvvetile kazanabildi. Şimdiye kadar Başvekili iktidarda tutan, Hindenburg'un itimadı ve bütün salâhiyetlerini hükûmetin eline tevdi etmesi idi.

Fakat tedricen Hindenburg ta gidilen yolun doğru olup olmadığı hakkında şüpheye düşmeğe başladı. Hindenburg esasen bütün manasile sağ bir devlet adamıdır. Fakat Almanya'nın menfaatini mülâyım bir siyaset takibinde gördüğü için kendi benliğinden tecerrüt etmiş sosyalist ve vasat fırkalarına müzaheret ediyordu. Nihayet askerler ve sağ cenah fırkalar Hindenburg'u kazandılar. Tabir caizse, ihtida şarkî Prusyada olmuştur. Reisicümhur istirahat için bu gunker'ler memleketine çekilmişti. Kim bilir Tannenberg zaferinin hatırası hafızasında canlandırıl-

Benzin Fiatleri Neden Yükseliyor?..

Ekonomi

Yumurta ihracatımız neden azaldı?

İki senelik yumurta ihracatımız hakkında bazı rakamlar

İhracat ofisi yumurta ihracatımızın azalması esbabı hakkında bir tetkik yapmıştır. Bu tetkik neticesinde yumurta ihracatımızın azalmasının başlıca sebebinin Fransanın yumurta ithalâtına kontenjan vezetmiş alması olduğu anlaşılmıştır.

Memleketimizin yumurta ihracatı 1930 senesinin ilk dört ayında: 4.333.097 kilo iken 1931 senesinin ilk dört ayında 7.699.548 kiloya çıkmış ve 1932 senesinin ilk dört ayında ise 6.141.504 kiloya düşmüştür. Yumurta ihraç ettiğimiz başlıca memleketler Fransa, İtalya, Yunanistan ve İspanyadır. Bu memleketlere 1931 ve 1932 senelerinin ilk üç ayı zarfındaki yumurta ihracatımız aşağıda gösterilmiştir:

Memleketler	Aylar	Kıymet Lira
	1931	
Fransa	K. sani	132.405
İtalya	"	197.727
Yunanistan	"	51.445
Fransa	Şubat	210.062
İtalya	"	352.432
Yunanistan	"	182.164
Fransa	Mart	384.252
İtalya	"	631.640
Yunanistan	"	116.362
	1932	
Fransa	K. sani	10.776
İtalya	"	847.547
Yunanistan	"	19.676
İspanya	"	86.278
Fransa	Şubat	5.874
İtalya	"	543.360
Yunanistan	"	17.143
İspanya	"	96.374
Fransa	Mart	5.174
İtalya	"	160.894
Yunanistan	"	28.646
İspanya	"	9.205

Bu istatistikten anlaşıldığına göre Fransaya 1932 senesinin ilk üç ayı zarfındaki yumurta ihracatımız tatbik edilen kontenjan hasebile pek ziyade azalmıştır. Fransa 1931 martında 384.252 liralık yumurta ihraç etmişken bu miktar 1932 martında 5.174 liraya düşmüştür ki bu da yumurta ihracatımızın tenakusundaki sebebi izah etmektedir. Yunanistana 1932 senesinde yumurta ihracatımız bir miktar azalmıştır. Buna mukabil İspanya doğrudan doğruya yumurta ihracına başlanmıştır ve ihracat aydan aya artmakta bulunmuştur. Ofis yeni mahreçler aramaktadır.

İzmirden ihracat

Son bir hafta zarfında İzmir limanından muhtelif ecnebi memleketlere ihraç edilen emtia kilo itibarile şu suretle tespit edilmiştir:

6250 adet yumurta, 512 kilo balmumu, 738 kuşyemi, 8574 deri, 30206 tütün, 9100 kiraz, 3204 pamuk, 29400 mazı, 2083 afyon, 15000 kepek, 112000 üzüm, 5000 kumdarı, 7514 halı, 3174 bademci, 23500 valeski, 33200 küspe.

Çilek ihracatı

Bulgaristanda bu sene çilek mahsulü fevkalâde mebzul olmuştur. Bulgar çilekçileri ihracat için bütün tertibatı almışlardır.

İstanbul ticaret odası türk çileklerinin de ihracını temin için Avrupada, bilhassa Almanyadaki satıcılarla derhal temasa girişmiştir.

6,5 milyon çuval kahve tahrip edildi

RİO DE JANEİRO, 2. A. A.— Hükûmetin stok teraküm ettirmenin mahzurlarına mani olmak için 6.565.641 çuval kahveyi tahrip etmiş olduğu haber verilmektedir.

Londra borsası

LONDRA, 2. A. A. — Amerikanın cihan iktisat konferansına iştiraki kabul etmesi dolayısile dün esham borsası sağlam olmuştur. İngiliz devlet eshamı bir miktar kalkınmıştır.

Paris borsasında

PARİS, 2. A. A.— Temayül, dün daha sağlam idi. Grupların ekserisinde mahsus kazançlar kaydedilmiştir.

BORSA

2 Haziran 1932

Akşam Fiatları

İstikrazlar		Tahvilât	
İst. dahili	98,25	Elektrik	5,—
Şark d. yolları	3,10	Tramvay	4,95
D. Muvahhide	43,50	Tünel	5,—
Gümrükler	7,—	Rıhtım	16,—
Saydi mahi	5,25	Anadolu I	26,50
Bagdat	5,50	" III	27,50
T. askeriye	5,50	Mümessil	21,50
İzmir Belediye istikrazı	94		

Esham

İş Bankası	9,20	Terkos	20,—
Anadolu	13,60	Çimento Ar.	8,—
Reji	4,20	Ünyon dey.	19,45
Şir. hayriye	14,50	Şark dey.	2,30
Tramvay	45,25	Balya	1,70
Umumisigorta	10,50	Şark m. ecza	2,40
Bomonti	21,75	Telefon	15,—

Çek fiatları

Paris	12,16	Prag	16,03,25
Londra	774,75	Viyana	47,75
Nüyork	47,65	Madrit	57,75
Milano	9,31,5	Berlin	2,00,72
Brüksel	3,40,14 1/2	Varşova	3,242,5
Atina	70,97	Peşte	4,
Cinevre	2,43	Bükreş	80,
Sofya	67,16	Belgrat	27,69 3/4
Amisterdam	1,1752	Moskova	1087,50

Nukut (satış)

	Kuruş		Kuruş
20 f. Fransız	170,1/2	1 şilin, Av.	26,—
1 İsterlin	774,75	1 pezeta	16,—
1 dolar	211,—	1 mark	50,—
20 liret	219,—	1 zolti	24,—
20 f. Belçika	112,—	1 pengo	30,—
20 drahmi	42,—	20 ley	24,—
20 i. İsviçre	822,—	20 dinar	74,—
20 İlya	28,—	1 Çernoveç	—
20 florin	85,—	1 Altın	9,36—
20 kur Çek)	125,—	1 Mecidiye	45,—
		1 Banknot	2,51—

Çiçek sergisi

Çiçek sergisinin bugün akşama kadar devamına karar verilmiştir. Teşhir edilen çiçekler ucuz fiata satılacaktır.

Küçük Haberler

* Sıhhi müze müdür muavini Ziya B. kadro harici bırakılmıştır.

* Adana polis memurlarından sekiz efendi tahsil görmek üzere şehrimize gelmişlerdir.

* Kadın Birliği heyeti umumiyesi, ekseriyet olmadığından dün toplanamamıştır.

Vilâyette

Maaş Başladı

Defterdarlığın da kadrosu geldi

Bir aylık muvakkat bütçe kanunu mucibince maaşların tediyesi dün defterdarlığa bildirilmiştir. Defterdarlığın kadrosu geldiğinden dün defterdarlık memurları maaşlarını almışlardır.

Diğer daireler de kadroları gelince maaşları verilecektir. Verilen maaşlardan muvakkat müvazene vergisi kesilmiştir. Eytam ve eramil maaşatı bugünlerde verilecektir.

Kaza malmüdürlüklerine maaş emri gelmiştir. Malmüdürlüklerindeki memurlarla tahsil şubeleri memurlarına maaşları verilmiştir. Eytam, eramil ve mütekaidinin üç aylıkları için her şey ikmal edilmiştir. İta emri beklenmektedir.

Muvakkat madde

Müvazene vergisi muvakkat maddesi dün vilâyete tebliğ edilmiştir.

Muvakkat madde — Bu kanunun meriyete girdiği tarihten evvel tahakkut ettiği halde tesviyesi bu tarihten sonra yapılan maaş, ücret ve yevmiyeler vergiye tabi değildir.

Bunların haricinde kalıp ta bu kanun mucibince vergiye tabi olan istihkakların meriyet tarihinden sonra tediye edilenlerinden bu tarihten evvel tahakkuk etmiş, olsalar da vergi alınır.

Şilede yol ve mektepler

Vali ve Belediye reisi Muhittin Bey evvelki gün Şileye giderek yol ve mektep inşaatını teftiş etmiştir.

Darüşşafaka Kongresi

Cemiyeti tedrisiyei islâmiye bugün toplanıyor

Cemiyeti tedrisiyei islâmiyeninse nelik kongresi bugün saat 14 te Darüşşafaka mektebinin salonunda aktedilecektir.

Kongrenin rüznamesinde şunlar vardır: Heyeti idarenin bir senelik faaliyet raporu 930 hesabatı hakkında müfettişlik raporu, bütçe.

Nizamnamenin bir maddesi mucibince azayı mevcudenin bir sülüsünün yeniden intihabı yapılacak, hesap ve muamelât için iki müfettiş tayin edilecektir.

Yeni bir çimento fabrikası

İstanbulda, İstinyede yeni bir sun'i portlant çimento fabrikası tesis edilmek üzere bir Türk limitet şirketi teşkil edildiği haber verilmektedir. Fabrikanın, 1931 tarihinde ihtira edilen (Lepol) fırınlarile tamamen Avrupa çimentoları derecesinde iyi ve ucuz portlant çimentosu çıkaracağı bildiriliyor Müessisleri tamamen Türk ve bilhassa Maraş meb'usu Mithat, Sokullu zade Hikmet ve Mithat Ömer Beylerdir. Bu yeni teşebbüse muvaffakıyet dileriz.

Niye Yükseliyor?

Ticaret müdürlüğü benzin fiatlarını tetkike başladı

Benzin fiatlerinde bir kaç gün evvel husule gelen gayri tabii yük seklik devam etmektedir.

Ticaret müdürlüğü, iktısadiyadı koruma kanunu mucibince bu vaziyeti tetkike başlamıştır. Müdiriyet benzin fiatlerinde ihtikâr yapanlar mevcutsa bunları derhal müddei umumiliğe verecektir.

Yapılan ilk tetkikte fiatlerdeki son yükselmenin perakendeciler tarafından yapılmadığı neticesini vermiştir.

Diğer taraftan, kumpanyalar arasında bir trüst veya fiat anlaşması mevcut bulunup bulunmadığı tetkik edilmektedir.

Yeşil Hilâl Bayramı

İçki düşmanları bugün bayram yapıyorlar

Bugün içki düşmanları gayelerini şümullü bir surette tanıtırmak için bayram yapacaklardır. Bu bayram dünyanın her tarafındaki içki düşmanları teşkilâtlarına haber verilmiştir.

Bugün İstanbulun muhtelif semtlerine büyük afişler yapıştırılacaktır. Bu afişlerde içki aleyhine şu vecizeler vardır:

İçki sağlık düşmanıdır, varlık düşmanıdır.

İçki iptilâsı ev yıkar, nesli bozar.

Ayyaşların gidecekleri yer ya timarhane, ya mahpushanedir.

İçki düşmanları bugün hususi bir vapurla Yalovaya gidecekler ve orada eğleneceklerdir. Ayrıca aşağıdaki yeşil Hilâl marşı da çalınacaktır:

" Sana ey Yeşil Hilâl
" En büyük istikbal
"Bil ki bağlıyız candan
" Güzelsin cihandan
" İnsanlar kemiren,
" Kan içen,
" Et yiyen
" Bu yedi başlı canavar.
" Rakı, şarap, şampanyalar,
" Uzak olsun bizden...

Erenköy sanatoryomu bugün açılıyor

İstanbul verem mücadele cemiyeti Erenköyünde tesisine muvaffak olduğu Sanatoryomu, bugün saat tam on beşte açacaktır. Bu hayırlı açılış merasiminde cemiyetin azası ve bir çok davetliler hazır bulunacaktır.

İngiltere kıralının senei devriyesi

İngiltere krali Hz. nin senei devriyesi munasebetile bugün İngiliz sefiri Sir George Clark tarafından Ankara'da bir gardenparti verileceği gibi, İngiliz konsolosu M. Hough tarafından da sefaret konağı bahçesinde saat 17-19 da bir gardenparti verilecektir.

Danimarka sefiri geldi

Danimarka sefiri M. Sihou, ayni zamanda Danimarkanın Atina sefiri bulunduğundan Yunan hükümeti ile temasta bulunmak üzere Atinaya gitmişti. Sefir dün Pilsna vapurile şehrimize avdet etmiştir.

Maarifte

Ekalliyet Mektepleri

Hem hoca, hem talebe olanlar müşkül vaziyette

Maarif vekâleti ecnebi ve ekaliyet mekteplerine bir tamim göndererek Darülfünuna devam eden türkçe muallimlerine, Darülfünundaki imtihanlarına hazırlanmak içine katiyyen müüsamaha edilmemesini, mekteplerdeki derslerine gelmiyenlerin vazifelerine nihayet verilmesini bildirmiştir. Fakat, vekâletin bu tamimi mezkûr mektepler tarafından bazı haksızlıklar yapılmasına meydan veriyor. Haziran ayı Darülfünunda imtihan ayıdır. Ecnebi ve ekalliyet mekteplerinde hoca olan Darülfünun müdavimleri, bu ay için de imtihana girmeğe mecburdurlar. Halbuki, bir taraftan imtihan olurken, diğer taraftan, mekteplerde tatil edilmediği için, ders vermek mecburiyetinde de kalıyorlar. Darülfünunda bir dersin imtihanı ise 3 — 4 gün sürer. İmtihanlar sıra numarasile olduğundan daima hazır bulunmak, sırayı kaybetmemek icap eder. Ecnebi mekteplerinde hocalığı olan Darülfünun talebesi bu vaziyet karşısında haziran ayı içinde bir hafta, on gün ders verdiği mektebe gitmemek mecburiyetindedir.

Maarif vekâletinin son tamimi ise haziran ayından evvel, imtihanlara hazırlanmak bahanesile ecnebi mekteplerindeki derslerin sekteye uğratılmamasını temin içindir. Yoksa imtihana girecek Darülfünun talebesine haziran içinde bir kaç gün izin verilmezse imtihana girmek hakkı bu gençlere kaybettirilmiş olur. Esasen vekâletin tamiminde de bizim anladığımız şekil izah edilmek isteniyor zannındayız.

Devlet, kendi resmi dairelerinde, Darülfünuna devam eden memurlara imtihan ayında izin vermektedir. Hattâ bütün sene içinde dahi bu kabil memurlar Darülfünuna devam edebilmek için, öğleye kadar mezun addedilebilirler. Her halde Maarif vekâletinin son tamimi, bu gençleri Darülfünundaki imtihanlara girmek hakkını kaybettirecek bir manayı taşımıyor. Tamimi başka türlü tefsire çalışan ecnebi ve ekalliyet mekteplerinin, Maarif vekâleti tarafından nazarı dikkatleri celbedileceğini ümit etmek isteriz.

Tahrir işleri

İlk tedrisat müfettişleri, dün toplanarak lk mekteplerde yapılan test usulü yoklama kâğıtlarını tetkike başlamışlardır.

İlk mekteplerde Kooperatif

İlk mekteplerde demokrasiye muvafık bir inzibat sistemi tesisi ve talebe Kooperatiflerinin tezyidi için ilk tedrisat mufettişleri son günlerde Maarif müdürünün riyasetinde bir kaç içtima aktetmişlerdir.

Beynelmilel ekmekçilik kongresi

Romada, 21 Haziranda beynelmilel bir ekmekçilik ve hamur işleri kongresi toplanacaktır.

Bu münasebetle bir ekmek sergisi de tertip edilmiştir. Bu sergide dünyanın her tarafında yapılan ekmek nevileri teşhir edilecektir.

Bu sergide türk ekmeklerinin de bulunması için İstanbul ticaret odasına bir müracaat vaki olmuştur. Oda bu ciheti Belediyeye bildirecektir.

Böyle de Hile olur mu?

9 bin küsur kilo tülbent gümrükten nasıl geçirilebiliyordu

Gümrüklerde yeni ve garip bir vak'a meydana çıkmıştır.

Bundan bir müddet evvel Ticaret odasının teşebbüsile kontenjan harici olarak 20,000 kilo tülbendin memlekete ithaline müsaade edilmişti. Yalnız, bu tülbentler memlekette işlendikten veya yazıldıktan sonra ihraç edilecek ve bunu da Oda kontrol edecekti.

Bu vaziyeti fırsat bilen bir ticarethane Ticaret odasından bu tülbentlerden bir miktar ithal için bir müddet evvel müsaade istemiş. Oda ancak tekrar ihraç etmek şartile ithalât yapılabileceğini bu ticaretaneye bildirmiştir. Bu cevapla karşılaşan ticarethane başka bir yol tutmuştur. Bu ticarethane tekrar Odaya müracaat ederek kendilerine yazma ve kalemkâr işleri yaptıklarına dair bir vesika verilmesini istemişlerdir. Oda bu vesikayı tabii olarak vermiştir.

Hemen bu vesika ile Galata gümrüğüne müracaat edilmiş ve şayanı hayrettir ki hiç nazarı dikkati celbetmeden dokuz bin küsur kilo, yani verilen tahsisatın yarısı miktarında tülbent ithali müsaadesi almıştır. Bunu gümrük kontenjan bürosu da tastik etmiştir.

Fakat tülbent balyaları tam şehre çıkarken yappılan bir ihbar üzerine muamele durdurulmuştur.

Bu dolambaçlı işin nasıl memurların gözünde kaçtığı gümrük müfettişlerinden Mahmut Nedim B. tarafından tetkik edilmektedir.

Aldığımız malûmata nazaran bu müessesenin bundan evvel yapılmış sui istimallerine ait devam eden tahkikat ta mevcuttur.

Devairin deniz Nakliyatı

Münhasıran seyrisefain vapurları ile yapılacak

Heyeti vekile bilûmum devlet dairelerı ve mülhak bütçelerle idare edilen devair ve müessesatın deniz nakliyatı için çok mühim bir kararname neşretmiştir. Bu kararnameye nazaran, umumi bütçe ve mülhak bütçelerle idare olunan bilûmum devair ve müessesatın deniz nakliyatı münhasıran Seyrisefain vapurlarile yapılabilecektir.

Bu suretle Seyrisefain idaresine yeni ve çok mühim bir vazife tahmil edilmiş olmaktadır.

Konservatuvarın deniz tenezzühü

Konservatuvar talebesi bugün Yalovaya bir deniz tenezzühü yapacaklardır. Şehir bandosunun iştirak edeceği bu tenezzüh için sabahleyin köprünün Üsküdar iskelesinden hareket edecektir.

Beyazıt kütüpanesinin kitapları

Beyazıt - kütüphanesi, mevcut kitapları fiş usulüne göre tasnif için hece sırasile listelerini hazırlamıştır. Fiş usulü ile artık eski fihristlere lüzum kalmayacaktır.

Belediyede

Heybelide Su bulundu

Bu su iki sene evvel kaybolduydu

Heybeliada'da 2 sene evvel heyelân neticesi kapanan Ayazma suyu, Bahriye Mektebi tarafından meydana çıkartılmıştır. 20 metre kadar boru tefrişile su yarın halka tevzi edilecektir.

Heybeli'de elektrik tesisatına da yakında başlanacaktır.

Açıkta denize girmek yasak!

Son hafta zarfında açıkta denize girenlerden 2 kişi boğulmuştur. Tahsis edilen memurlar sahillerde dolaşarak açıkta denize girenleri menetmek emrini almışlardır.

Yeni bir talimatname

Hamallar, arabacılar ve sandalcılar hakkında Belediyece hazırlanan yeni talimatname hususî bir komisyonca tetkik edilmektedir.

Hamalların nakil ve becayiş muamelelerine yeniden başlanmıştır.

931 hesapları

Belediyenin 931 mali senesi hesapları kapatılmıştır.

Alınan ikramiye geri isteniyor

İlk tedrisat vergisi tahsilâtından Defterdarlık memurlarına tevzi edilen 23 bin lira ikramiyenin bu aydan itibaren mukassatan tesviyesi Belediyece sabık Defterdar Şefik Beyle rüfekasından istenilmiştir. Ayrıca idarei hususiye mahkemeye müracaatla Şefik B. le o zamanki muhasibi mes'ul aleyhine dava açmıştır. Mahkemede ikramiyeyi alanlar sahsan tesbit edilecek ve paralar onlardan ayrı ayrı tahsil olunacaktır.

Cavat B. in cenazesi

Varşova Büyük Elçisi Cevat B. merhumun bugün İstanbula muvasalâtı beklenen cenazesinin kaldırılması için yarın merasim yapılacaktı. Cenazenin gelmesi tehhüre uğramıştır. Bu itibarla yarın yapılacak merasim de kalmıştır.

Hüsrev Bey geldi

Tedavî için Fransaya gitmiş olan Tahran sefiri Hüsrev B. de dün akşam Pilsna vapurile avdet etmiştir.

Tahrir işleri

Beyoğlu kazası ile Eminönü kazası dahilinde çalışan tahriri müsakkâfat komisyonları lâğvedilerek yenileri teşkil edilmiş ve bu komisyonlar vazifelerine başlamışlardır. Komisyonların adedi azaltılmış ve bazı tebeddüller de yapılmıştır.

Bir şaki öldürüldü

ADANA, 1 — Ecnebi nüfuzuna hizmet eden ve cenup hududu civarında şakavet yapan Dalo adlı şaki, Akkaş isimli on beş sene mahkûmu bir adam tarafından öldürülmüştür. Bundan bir ay evvel Hasa civarında bir cinayet işleyen şaki de tutulmuştur.

---

kendisine tevdi edilen emirnamelerden maliyeye ait ehemmiyetli ve hükûmetin hazırlamak için haftalarca çalıştığı bir emirnameyi imza etmiyor. Brüning de derhal istifa ediyor. Hindenburg'un bu kararı, yalnız Almanya için değil, Avrupa için de ehemmiyetlidir.

Yeni Alman hükûmetini Von Papen'in teşkil edeceği bildirilmektedir. Bu zat, tahmin edildiği gibi, sağ cenah fırkalara değil, vasat ve katolik Çentrum fırkasma mensuptur. Fakat bu mensubiyet bir resmiyetten ibarettir. Hakikatte Von Papen bütün manasile sağlardandır ve kendisi de bir askerdir. Harbi umumî başladığı zaman Von Papen Amerikada Alman ataşemiliteri idi. Her halde Başvekâleti bu ataşemiliterlik gibi idare etmemesi şayanı temennidir. O zaman Amerikanın harbe girmesine mani olacağım diye yaptığı işler, Amerikanın nihayet harbe girmesine sebep teşkil eden âmillerin mühimmi olmuştu.

Vashington'dan çekildikten sonra da Von Papen, Ceneral Falkenhayn'in erkânı harbiye reisi sıfatile memleketimize gelmişti. Binaenaleyh bizi yakından tanıyor demektir. Ancak Von Papen kabinesi muvakkattir. Brüning'i düşüren katolik Çentrum'u değildir. Sağlardır. Şimdi ağlebi ihtimal intihabat yapılacak ve hükûmeti bunlar ellerine alacaklardır. Binaenaleyh Von Papen hükûmeti, idarenin sağlara intikali için bir istihaleden ibarettir.

* * *

Almanya'da hükûmet tebeddülü Fransız hükûmetinin ne şekilde teşkil edileceği hakkında ufak bir şüphe varsa, onu da izale etmiş oluyor. Artık Fransız hükûmetinin de vasat fırkalara istinat eden bir sosyalist radikal hükûmeti olacağı kabul edilebilir.

İntihabatın nihayetlendiği günden beri — 8 mayıs — Herriot filî Başvekil demektir. Bütün ehemmiyetli dosyalar kendisine teslim edilmiştir. Herkes sosyalist radikal reisine Başvekil nazarile bakıyor. Herriot'nun hükûmet teşkili için takip edebileceği iki yolu bu sütunlarda izah ettik:

1 — Sosyalistlerle teşriki mesai. 2 — Şimdi Tardieu kabinesine dahil olan vasat zümrelerle teşriki mesai. Yani sağ ve sol hükûmeti yapmak. İntihabatta anlaştıklarından sosyalistlerle hükûmet teşkil için de uyuşmak imkânı var zannediliyordu. Şimdi artık bu zan ortadan kalkmış bulunuyor. Sosyalistler tarafından ileri sürülen şartlar Herriot tarafından kabul edilmemiştir. Sosyalistler ezcümle şunları istemişlerdir:

1 — % 25 tahdidi teslihat.

2 — Şimendiferlerin ve sigortaların millileştirilmesi.

3 — 40 saatlik mesai.

4 — Silâh imal eden hususî fabrikaların seddi.

Herriot, bunları birer birer reddediyor. Tahdidi teslihat beynelmilel bir meseledir diyor. Fransa silâhlarını şu veya bu kadar tahdit edecek diye ilân edemez. Şimendiferlerin satın alınması bir maliye meselesidir. 40 saatlik mesai, Fransanın beynelmilel piyasalardaki rekabetile alâkadar bir meseledir. Velhâsıl sosyalistlerin "asgarî" olarak ileri sürdükleri bu şartlar reddedilmiştir. Herriot, şimdiki zamanın 1924 te olduğu gibi, sosyalizm tecrübesi yapmağa müsait olmadığını söylemiştir. Binaenaleyh yeni Herriot hükûmetinin daha ziyade bir sağ hükûmeti olması beklenmektedir. Ve bu hükûmetin şimdiki Tardieu hükûmetinden ayrı bir siyaset takip etmesi muhtemel değildir.

* * *

Şimdi önümüzdeki en mühim siyasî mesele 16 haziranda içtima edecek olan Lausanne tamirat konferansıdır. Fransa ve Almanyada mahiyetlerini yukarıda izah ettiğimiz hükûmetlerin iştirak edeceği nazarı itibara alınırsa, bu içtimaın ne derece çetin olacağı anlaşılabilir. Ve galiba kıyamet te burada kopacak. Alman hükûmetinin tamirat borcu olarak para vermeğe hiç niyeti yoktur. Hattâ konferansa Schaht'ın murahhas olarak gideceği söyleniyor ki, bu zat Young plânı kabul edilince protesto makamında istifa etmişti.

Diğer taraftan Fransa da kendisinin Amerikaya olan borcu tecil edilmezse, tamirat bedeli tediyatında müsaadekârlıkta bulunamıyacağını bildiriyor. Amerika hükûmetine gelince; esasen elleri meb'usan meclisinin bir kararile bağlanmıştır. Bu noktada, Hoover senesi gibi yeni bir tecil yapamaz. Ondan sarfı nazar, Amerika hükûmeti, Hoover senesi zarfında tecil edilen paraları Fransa ve İngiltereden istemiştir. İngiltere de tediyeyi esas itibarile kabul etmiştir. Ancak tediyeyi kabul etmek mutlaka tediye etmek değildir. Çünkü beynelmilel borçlarla tamirat borçlarının biribirine bağlı olduğunu Amerika kabul etmemekle beraber, her halde yalnız Hoover senesine ait borçların bağlı olması lâzımdır. Çünkü bütün bu tecil ve mahsup muameleleri Amerikanın teklifi üzerine yapılmıştı. 16 haziran Avrupanın tarihinde kritik bir gün olacak.

* * *

Diğer mühim beynelmilel konferansa gelince; tahdidi teslihat konferansı teknik komisyonların teknikleri içine boğuldu. Hava, deniz ve kara komisyonları hâlâ tecavüzî silâhları tedafüî silâhlardan tefrik etmeğe çalışıyor. Ve işin garip tarafı da bütün bu mesai lüzumsuzdur. Çünkü tefrik edildikten sonra ne yapılacağı malûm değildir. Her devlet kendisinin tefevvuk ettiği silâhın tedafüî olduğunu ısrarla iddia ediyor. Meselâ İngiltere dritnotların tecavüz silâhı olmadığını iddia edecek kadar ileri gitmiştir. Çünkü diyorlar tekerlekleri yoktur ki bir memleketin arazisini istilâ etsin. Nehirlerde seyrü sefer eden motörbotlar tecavüzî olabilir. Fakat dritnotlar tedafüîdir. Bu, Cenevre konferansında ileri sürülen iddiaların en gülüncü değildir. Cenevredeki murahhaslar gülünç olmağa çalışırken, inşallah dünya için ağlanacak bir vaziyet ihdas etmezler...

Ahmet ŞÜKRÜ

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

3 HAZİRAN 1932

İdarehane: Ankara caddesi, 100 No.

Telgraf adresi: Ist. Milliyet
Telefon Numaraları:
Başmuharrir ve Müdür: 24318
Yazı işleri Müdürlüğü 24319
İdare ve Matbaa 24310

ABONE ÜCRETLERİ:

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez — Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy askerî rasat merkezinden verilen malûmata göre bugün hava açık olacak rüzgâr cenuptan esecektir.

2-6-32 tarihinde hava tazyiki 761 milimetre en fazla sıcaklık 23 en az sıcaklık 11 santigrat kaydedilmiştir.

FELEK

Yabancı tabirler...

Türkçenin gepgeniş bir dil olduğunu iddia edemeyiz. İstılahlar bertaraf, bir çok fikrî kelimeler vardır ki; sütbesüt türkçe bir kelime ile tercüme edilemez... Bu mevzu uzun uzadıya münakaşa edilmiş olduğu için şimdi burada bunu deşmeye lüzum yok! Zaten yazımıza ve sözlerimize bakınca nemiz var, nemiz yok anlaşılır.

Binaenaleyh bir çok, hele harpten sonra açılan yeni hayat yollarına ve dillerine ait bir çok kelimeler var ki; ya bunları türkçeye olduğu gibi nakletmek, yahut onlardan bahsetmemek mecburiyetindeyiz... Vaktile harflerimiz arap harfleri iken biz bu gibi yeni kelimeleri arapçadan, yahut acemceden naklederdik.. Tayyare, tahtelbahir, Darülbedayi, sahne, temsil, hastahane falan filân gibi.

Bu sözler o zaman türkçeye girerken ne kaide takip edilmiştir bilmem. Fakat bu gün yeni bir kelime alırken artık harf münasebeti kalmadığından arapçadan kelime almayacağız.. Türkçede mukabilini bulursak kullanacağız, bulamazsak bizim dile en yakın yahut bizim en çok kullandığımız bir dünya dilinden, yaşayan bir dilden alacağız..

Şimdi bu mukaddemeden sonra Va-Nû'nun iliştiği ve bizim spor muharririnin de bir mütehassıstan sorup esasını öğrendiği (Concours hippiques) meselesine geleceğim.. (Vâ-Nû) buna evvelce (at yarışı) diyordu. Verilen izahattan sonra (atlı müsabaka) diyor. Ben, (Vâ-Nû) bu iddiasında haklı mıdır, değil midir diye muhakemeden ziyade bu boru öter mi? Onu tetkik edeceğim.

Vaktile bizde spor millileşirken futbol,Hokey, gibi sözler de ilişilmiş hattâ futbole atılan topu, hokeye domuz topu demişlerdi... Sökmedi.. Ve sökmüyor.. Çünkü bu tabirleri anlamak onun erbabı kabul etmek lâzım iken işte böyle edip veya muharrirler, gazeteciler işe karışıyor.. Bir takım ıstılahlar icat ediyorlar.. Bu icatlar, salâhiyettar bir yerden çıkmış olmadığı için bir kaç ay yaşadıktan sonra ölüyor... Onun için ben bu uydurma tabirlere güvenmiyorum ederim. İşin alâkadarları yeni kelimeyi alıp ta dile soktular ve halk ta onu kendine mal etti mi artık onun önüne geçmek beyhude emek olur.. Meselâ tayyare sözü. Artık bu sözü bilmeyen yok değil mi ya! Halbuki ben bazı posta etiketlerinin üzerinde (Uçak) kelimesini gördüm.. Bilmem kimse kullanıyor mu?.. Ben kullanmıyorum ve kullanmam. Maksat şimsenin anlamadığı lâf etmek [illegible]

• Edebiyat bahisleri •

Bir Türk Edebiyat tarihi nasıl yazılabilir?

Millî hayatımızda hiç bir zaman bundan daha şuurlu yaşamamış, Ankaradan gelen çekiç ve keser seslerine uygun yurdun her tarafında asırlardan beri hiç bu kadar imar teşebbüsü olmamış; siyasî, iktısadî istiklâlimiz elimizde olarak gene asırlardan beri devletlerle böyle omuz omuza mücadeleler, itilâflar aktetmemiş, gümrüklerimizi istediğimiz gibi müdafaa ve tanzim etmemiş malî ve iktısadî buhranlara karşı, şartsız, kayıtsız tedbirler alınmamış; hele doğrudan doğruya dahilî ve içtimaî işlerimize de elimizi, kolumuzu bağlayan, ilerlemek ve yükselmekte ayaklarımıza dolaşan bütün engelleri, bütün bir hırafe âleminin enkazını, padişahları, halifeleri, fıkıhları harflerile gene geldikleri çöle göndererek hiç bir zaman Garba, hakikî medeniyete bu kadar samimîyet ve hahişle yaklaşmamış; hülâsa lâyık, demokrat ve yepyeni bir Türkiye simasile siyasî ve içtimaî teşekküller arasında makbul ve muteber bir mevki almamış; dostluğumuzu dünkü düşmanlarımıza bile bu kadar şevk ile arattırmamış, Türkü Türke bu kadar sevdirmemiş, hattâ yurdun muhtelif parçalarını biribirine yaklaştırarak tanıttırmamış, ve hele başımızda cihanın takdir ve istihsanına mazhar olmuş böyle alp ve kurtarıcı bir Gazi Cümhur Reisile onun parlak peyklerine nail olmamış olduğumuzu binbir minnet ve şükranla zikir ve tasdik etmekle beraber Osmanlı İmparatorluğunun hayatına nihayet veren Umumî harpte ve muhtelif cephelerde asrın en mütekâmil cihaz ve silâhlarını kullanan Türk zabit ve neferinin yurt için çarpan sinesi altında az çok yakın ve uzak maziden tereşşuk etmiş millî emeller olduğu inkâr olunabilir mi?

Ve madem ki biz bugünün bütün parlaklığı, asalet ve bahtiyarlığile yarın ister istemez, daha geniş bir tarihe mal olacağız. Şu halde torunlarımıza bu ve geçmiş günlerin güzellik ve facialarını sırası ve silsilesile tanıtacak bir teceddüt ve inkılâp tarihine biraz daha ileriden başlamak ve geçmişi tenvir ede ede tarihimizin az çok muzlim ve karışık devirlerine kadar yükselmek lâzım gelmez mi?

Yeniyi yapmak için eskiyi yıkma ameliyatına nereden başlanmıştır; 23 Temmuz İnkılâbının (93) İhtilâlinin ve biraz da ondan daha evvel başlayan Tanzimat hareketinin hattâ Nizamı Cedidin, bugünkü vaziyeti hazırlayan kahramanlarının sine ve dimağlarında hiç tesiri yok mu?

Temmuz inkılâbının kahramanları şöyle dursun fedakâr Mithatla beraber saraya ilk defa olarak milletin arzu ve hukukunu top seslerile haykıranların otuz altı senelik bir istibdat ve irtica devresinde bile, fedakâr hayallerinin aramızda gezdiği, bizi daima istikbale karşı ümit içinde yaşattıklarını unutabilir miyiz?

"Diyarı küfrü gezdim beldeler kâşaneler gördüm. Dolaştım milk islâmı bütün viraneler gördüm,, diyen Ziya Paşaları, milletin ruh ve kalbini vatan sevgisi heyecan ve ateşile dolduran Namık Kemalin, İstibdada karşı gazup, haykıran çeheresini hâlâ kim görmez?

Bütün bu Türk inkılâbı kahramanlarının sinesinde yanan, ateş, İstibdat ve taassubun asırlardan beri yığdığı fenalıklara bir ande galebe çalarak yıkılmağa mahkûm bir âlemin enkazı altında zebun kalmışsa bundan kim mes'ul olabilir?

Ve işte bunun içindir ki, bütün bu tarihî mukadderatı bir araya toplar ve onları esasen biribirine hazırlayan ve hatırlatan silsile içinde yerli yerine koyarsak "Türk Teceddüt Tarihi,, kendiliğinden meydana çıkmaz mı?

Filhakika İstiklâl harbini yazan bir müverrih Umumî harbi hatırlamadan bir kelime yazabilir mi? Umumî harpten bahseden bir Türk 93 Temmuz İnkılâbının sarsıntı ve akisleri ni düşünmez mi?

23 Temmuz İnkılâbını yazan bir müellif Abdülhamit idaresinin ilğa ettiği 93 Kanunu esasisini nasıl olur da hatırlamaz?

İş buraya dayanınca, Tanzimattan, Nizamı Cedittan, Sarayların israf ve istibdadından hocaların taassubundan, Yeniçerilerin bozgunluklarından bahsetmemek ve ayni zamanda bu ane kadar Avrupayı sarsan dinî, siyasî, içtimaî azametli inkılâp hâdiselerinden, keşif ve ihtiralardan, muhtelif fikir cereyanları ile bunların bizim üzerimizdeki tesir ve sızıntılarından, nihayet Türkü binseneden fazla sımsıkı saran ve onun bütün celâlet ve şecaatini bir husumet dünyasına karşı tükettikten sonra, onu zalim padişahların, mutaassıp sarıklıların elinde zebun bırakan çöl medeniyetinin esassız mefhumlarından, yeni ve müsbet ilimlerden Bakonla başlayan tecrübeli mantıktan, Tıptan, Felsefeden Avrupa tarih ve edebiyatından, Raeine Corneille, Roussau, Voltaire, Kemal ve Hâmitten; Şinasi ve Süaviden ve daha birçok şeylerden bahsetmemek nasıl mümkün olur?

Nihayet bütün bu şeyler, Türk Teceddüt ve İnkılâp Tarihinden nasıl sürülüp çıkarılabilir?

Heybeliden Muallim
B. Fahri

ÇİMENTO SAN'ATİMİZİN TEREKKİSİ

Çimento fabrikalarımız, buhrana ve intaç etmekte olduğu fedakârlıklara rağmen, her suretle terekki etmeği ve Türkiyeyi memaliki ecnebiyeye mühtaç olmaksızın müstakillen çalışabilmesi için mamulâtı sinaiye ile techizinin teminini bir vacibei zimmet addetmektedir.

İstihbaratımıza istinaden, Kartal da "Anadolu Çimentoları Türk Anonim Şirketi" seri tasallup eden ve yüksek bir mukavemetî haiz olan ve mukaddema Türkiye piyasasında satılan en eyi ecnebî süpersimanlarına muadil olan "SÜPER YUNUS" namile bir süpersiman satmaktadır.

Yeni neşriyat

Göz yaşları

Edebiyatımıza "Yakılacak Kitap, İstırap Çocuğu, Aşk Güneşi, Beş hasta var!" gibi kıymetli ve büyük rağbetlere mazhar olan romanlar veren Etem İzzet Beyin Milliyet'te tefrika edilen en son eseri de kitap halinde tabedilmeğe başlanmıştır. Etem İzzet Beyin bu son romanı "Gözyaşları!" dır. Gözyaşları!. tefrikası esnasında büyük ve haklı bir rağbet ve alâka uyandırmış, tahlilî ve yepyeni bir teknikle yazılmış edebî bir romandır. Kitap İkbal kitaphanesi tarafından tabettirilmektedir. Yakında çıkacaktır.

Mülkiye mecmuası

Her ay intişar eden Mülkiye mecmuasının on dördüncü sayısı çıkmıştır. Kıymetli münderecatı arasında salâhiyettar imzaların ciddî etütleri vardır. Bilhassa idarî, malî ve siyasî sahadaki memurlarımızı alâkadar edecek mevzuları ile her nüshasında bariz bir tekâmül eseri gösteren bu ilim ve meslek mecmuasını bilhassa

söz söylemektir.

Binaenaleyh, ben bu gibi ıstılahları erbabının kullandığı gibi kullanmayi tercih ederim. Ama bu bu karamanlı fransızcası olacakmış... Türkçeye kelime alırken, yani bir sözü türkçeye mal ederken onun fransızca, İngilizce, Almanca veya İtalyanca aslını muhafazada mahal yoktur.. Reçete, kinin, sulgata, kaşe şırınga; lâstik, rovelver, mitralyöz; kamyon; otomobil; tramvay, daha söyleyeyim mi? Hep bunlar (Vâ-Nû) nun Karamanlı dili diye vasfettiği şekilde türkçeleşmiş değil midirler?..

HİKÂYE

Seten örtü

— Fransızcadan —

— Âlâ, haftalardan beri zaten çektiğim kâfi idi.

— Ya ben, bir senedir çekiyorum ya.

— Yarabbi biraz hava, nihayet bu evden kurtuluyorum.

— Bu kadar iştiyakla beklediğin hürriyetten nasıl istifade edeceğini de görürüz yavrum. Bir aile babası ki ömrünü mahalle kahvelerinde geçirir, sonra da evinin bir hapishaneden farksız olduğunu söyler.. Anlaşılmaz şey..

— Ne yapayım? Uykuyu sevmiyorsam kabahat bende mi? Hem evde kalıp ta senin horultularını dinlemektense, mahalle kahvesine çıkmak daha iyi...

— Ben mi horlayorum?

Mauricette bunu sarışın yüzü kıpkırmızı olmuş bir halde, yerinden zıplar gibi sormuştu:

— Ben horlayorum, öyle mi? Halbuki zavallı annem nefes alışımı o kadar hafif buluyordu ki, her zaman ben uyurken gelir, üzerime iğilir, hasta mıyım diye korkardı. Yalancı, bir gün daha artık seninle yaşamak istemem.

— Al benden de o kadar.. İşte ev, bol bol oturursun. Yalnız görülecek bir hesap var. Eşya ne senin, ne benim, ikimizin.. Evlendiğimiz zaman ikimizin de meteliğimiz yoktu. Sen daktiloluk yaptın. Para kazandın. Ben de dairemde çalıştım, para kazandım. Şu eşyayi aldık. Şimdi paylaşalım. Ben karyolayi alırsam, sen somyeyi alırsın. Iskemleleri de taksim ederiz, olur, biter.

— Yatağın üzerindeki mavi saten ne olacak?

— İkiye böleriz.

Marcel kızmıştı. Koskoca saten örtüyü ona bırakacak değildi ya.. Mauricette de itiraz etmedi. Eline makası aldığı gibi o canım kumaşı kesmeğe başladı. Bunu yaparken de, geriye kalan iki çocuklarını ayni zamanda taksim edip etmeyeceklerini sordu. Marcel cevap vermedi. Sadece omuzlarını silkti.

Mauricette dedi ki:

— Madem ki ses çıkarmıyorsun. Çocukları ben alırım.

Marcel hemen itiraz etti:

— Olmaz, dedi, sen kızı, ben de oğlanı alırım.

Marcel saatine baktı:

— Şimdi ben daireye gidiyorum dedi, sen akşama kadar paketleri hazırlarsın. Ben akşamı gelince, hisseme düşen eşyayi de, oğlanı da alırım. Mobilyayi ertesi gün naklederim.

Marcel gittikten sonra, genç kadın saten örtüye baktı, içi sızladı. Evi dolaştı, bütün bu eşyayı birer birer intihap etmek için çektiği zahmeti hatırladı. Hayatlarının bir bahar letafeti le geçen ilk anlerini, sonra da tahammülfersa bir şekle giren son günleri düşündü ve bir iskemleye yığılarak hıçkıra hıçkıra ağladı.. Marcel de akşam eve geldiği zaman altı üstüne gelen eşyaya baktı ve acıdı. Fakat teessürünü saklayarak sordu:

— Hani benim eşyam?

Mauricette biraz evvel mektepten gelip, yığınlı halıların üstünde uyuyan çocukların yanından cevap verdi:

— İşte iki parça.. İstediğini al..

Marcel sesini çıkarmadı. İstediklerini birer birer aldı ve beraberinde getirdiği el arabasına yerleştirdi. Sonra sordu:

— Lucin hazır mı?

— Uyuyor. Uyansın diye bekliyorum.

Marcel şimdi yanyana melekler gibi uyuyan çocuklara baktı. Birbirlerinin boynuna sarılan yavrucaklar, sanki bu hallerile baba ve analarının haklarında verdikleri zlımane kararа itirz ediyor gibi idiler.

Mauricette:

— Yavrum, yavrum, diye bildi, sonra hınçkırıklar boğazını tıkadı. Lucin, haydi uyan yavrum.

Bu söz erkeğin bütün mâneviyatını altüst etti. Son dakika da verdiği kararın fenalığını anlamış ve aile rabıtasındaki kuvveti daha iyi duymuştu. Bütün gururu bir ande silindi, yok oldu.

— Hayır, dedi, çok fena olacak, çok fena...

Sonra sesini alçalttı:

— Mauricette, haydi mavi örtüyü tekrar dik yavrum, dedi.

RADYO

Bugünkü program

İSTANBUL (1200 m.) — 18 gramofon, 19,5 alaturka konser, 20,5 gramofon ile opera parçaları, 21 alaturka konser, 22 orkestra.

BÜKREŞ (394 metre) — 20 Keman konseri, 20,5 Kora heyeti tarafından dinî musiki, 21 konferans 21,15 konser.

BELGRAT (429 m.) — 19 Çek lisanı, 20,5 millî şarkılar. 22,5 konser, 22,5 piyano ve keman.

ROMA (441 m.) — 20,50 gramofon, 21,15 konser.

PRAG (488 m.) — 20,45 konferans, ajans haberleri, 21 gramofon 22 orkestra, 23,20 operet parçaları.

VİYANA (517 metre) — 20,45 bir gazinodan nakil.

PEŞTE (550 m.) — 20 küçük şarkılar, 20,45 musahabe, 21,10 musiki mektebinden nakil.

VARŞOVA (1411 m.) — 20,35 gramofon, 21 musahabe 21,15 senfoni 23,50 dans havaları.

BERLİN (1635 m.) — 21 Stutgarttan naklen halk konseri. 21,45 Vağnerin Bistan operası.

ERTUĞRUL SADETTİN VE ARKADAŞLARI

Bugün saat 15 te ve bu gece saat 21,45 te Şehzadebaşı (Millet) Tiyatrosunda AMAN HANIM SUS — GÖLGE — REVÜ. — Yaz fiyatları

ZAYİ — Eminönü Malmüdürlüğünden 992 numerolu cüzdanımla almakta olduğum maaşın senedi resmisini zayi ettim. Yenisini çıkaracağım, eskisinin hükmü yoktur.

Spor

Zengin bir Spor günü

Şehrimizin dört muhtelif yerinde musabakalar var

Bugün spor noktai nazarından epeyce zengin bir gün geçireceğiz.

Atletizm mevsiminin içinde olmamız dolayisile üç haftadır güzel atletizm musabakaları seyrediyoruz. Robert College sahasında iki hafta evvel bugünkü musabakanın seçmesi yapılmıştı. Geçen hafta College-in meşhur (kır günü) yapıldı ve çok güzel neticeler elde edildi. İşte bugün bütün bu musabakaların neticesi alınacaktır. Bundan başka sipahi ocağında 3 üncü (Concours Hippique) yapılacaktır. Stadyomda Şilt maçlarının finalı olacak ve C. H. F. binasındaki mıntaka güreş salonunda Millî güreş ekibimizin nihai seçmesi yapılacaktır. Bu müşabakanın bilhassa en yüklü noktası çoban ile Himmet arasında olan çarpışmadır. Bunların ve bir kaç güreşçinin daha çarpışmasile millî güreş ekibimiz ortaya çıkacak demektir. Bu noktadan bu güreşler mühimdir.

Muhafız gücü Güreşçileri

Dünkü nüshamızda yazdığımız gibi Muhafız gücü külübünün bütün şubeleri bir seyahata çıkmışlardır. Bu çümleden olmak üzere Muhafız güreşçileri dün şehrimize de gelmişler ve akşam 17,40 da kalkan trenile Edirneye gitmişlerdir.

Teşyi çok parlak olmuş ve askeri bandonun çaldığı marşlar arasında güreşçiler arkadaşlarının muvaffakiyet temenî avazaleri arasında hare-

İstanbulda Ucuzluk

Belediye bu işte neler yapabilecek?

Dahiliye Vekâletinin hayatın ucuzlatılmasını temin için alınacak tedbirlere ait bazı vesayayı havi tamimi hakkında, dün bir muharririmiz Vali ve Belediye reisi Muhittin B. le görüşmüştür. Muhittin B. bu hususta şu beyanatta bulunmuştur:

"— Belediye, havayici zaruriye fiatlarını muntazaman takip ve 15 günde bir kontrol etmektedir. 15 gün zarfındaki temevvücatta gayritabiilik, ihtikâr vukuuna delâlet eden bir vaziyet veya müvaredat noksanlığı gibi bir takım istihsal avarızı tecelli ederse icabına göre tedbirler alınacaktır.

Belediye memurin kooperatifinin nizamnamesi noterlikçe tesçil edilmiş, Ticaret Müdürlüğünden geçmiş ve bu suretle formalitesi bitmiştir. Kooperatifin idaresi için bu işlerde melûf bir zat arıyacağız. Esasen bu işin masrafa tehammülü olmadığından kooperatif merkezi pek mütevazı bir yerde olacaktır.

Açılacak memurin lokantasını da kooperatife maledeceğiz. İşe, lokantadan başlanacaktır. Şimdilik 2400 lira sermaye ile işe başlanıyor. Fakat asıl maksat, tedricen bu teşebbüsü tevsi etmek, memurlarımıza ve kooperatife dahil olsun olmasın, hariçten arzu edenlere daha ucuz havayici gıdaiye temin etmektir. Bunun için tesis tedbirlerini ihtiyaca göre almıya ve kooperatifi inkişaf ettirmeğe çalışacağız.

Bunun haricinde İstanbul'da esasen mevcut satış pazarlarının da ıslah ve tanzimi ile iştigal ediliyor. Şehrimizde hemen her semt te her gün pazar vardır. Cuma pazarı, cumartesi pazarı, Salı pazarı, çarşamba pazarı ve perşembe pazarı gibi. Diğer bazı şehirlerde bu pazarlar ya yok veya ihtiyaca kifayet etmediğinden şimdi ya yeni yapılmakta veya tevsi edilmektedir. Ancak, İstanbul'da mevcut pazarların ıslahı masrafsız olmak gerektir. Aksi halde, gaye olan ucuzluğun temini mümkün olamaz. Bunun için Belediye bu pazarlarda terazilerin hilesiz olması, noksan tartı ile halkın aldatılmaması, temizliğe itina edilmesi, çürük ve bozuk mal satılmaması gibi müraka ba işlerini daha ciddi surette temine çalışmaktadır.

Bu pazarlarda eşya fiatları dükkân satışlarına rekabet mevzuu bahis olduğu için esasen daha ucuzdur."

Düyunu umumiye binası

Muhittin B. sabık Düyunu umumiye binasının Belediyeye devri meselesinin henüz tasavvur ve müzakere halinde bulunduğunu, henüz kesbi katiyet etmiş bir şey olmadığını söylemiştir.

Mezbaha idaresi

Vali B. bundan sonra Mezbaha idaresi hakkındaki bazı neşriyata da temas ederek demiştir ki:

"— Bu yazılanlar doğru değildir. Mezbahada, zaten Nihat Bey isminde bir müdür vardır; çalışkan ve afif bir memur olan Nihat B. Mezbatanın başında kalacaktır."

Belediyede maaş

Muhittin B. Belediye müstahdemininin ücretleri verildiğini, memurların da maaşlarına başlandığını, Belediye için muayyen zamanında verilmiyen maaş meselesi diye bir mevzu bulunmadığını beyan etmiştir.

TİCARET İŞLERİ UMUM MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

Türkiye Cümhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cümhuriyetleri İttihadı hükümeti arasında münakit Ticaret ve Seyrisefain muahedenamesi mucibince tescil edilmiş olan (Rezino Tröst) müessesesi bu kere müracaatla nizamnamesinin tebdil ve unvanının (Rezino Obedinenye) olarak tadil edildiğini ve ancak İstanbulda ki şubesinin (Rezino Tröst) unvanını muhafaza edeceğini ve sermayesinin (106,600,000) ruble olduğunu ve Türkiye umumî vekiliğine müessese namına yapacağı işlerden doğacak davalarda bütün mahkemelerde dava eden, edilen ve üçüncü şahıs sıfatlarile hazır bulunmak ve kendisine verilen vekâletname müddeti 1 Temmuz 932 tarihinde hitam bulmak üzre Ivan Aleksiyeviç Korliakof Efendiyi tayin eylediğini bildirmiş ve lâzımgelen vesikaları vermiştir. Keyfiyet kanunî hükümlere muvafık görülmüş olmakla ilân olunur.

KİRALIK

Maçka'da Narmanlı apartımanında beş odalı bir daire azimet hasebile mutedil fiatla kiralıktır. Sıcak

Poliste

Bir ceset Bulundu

Hüviyeti anlaşılamadı, Cinayette bir ay evvel yapılmış

Evvelki gün saat 19 da Heybeliada rum mektebinin altında Eski Tersane denilen yerde ve çamlık arasında bir ceset görülmüştür. Cesetin yani başında sustalı ve kanlı bir çakı bulunmuştur. Polis derhal tahkikata başlamış, ve evvelâ cesedin üzerini aramıştır. Maktulün hüviyetini gösterecek hiç bir vesika bulunmamıştır. Ceset 30-32 yaşlarında tahmin edilmektedir. Ceset hükûmet doktoru tarafından da muayene edilmiş ve cinayetin takriben bir ay kadar evvel vukua geldiği tahmin edilmektedir. Ceset tanınmıyacak derecede ve müteaffin bir haldedir.

Müddei umumî muavini İsmail Hakkı B. tahkikata vaz'i yedetmiştir.

Şüphe üzerine Kâzım ve Mustafa isimlerinde iki kişi istiçvap edilmektedirler.

Duvara çarpan otomobil

Şoför Nuri efendinin idaresindeki 1886 numaralı otomobil dün gece Kumbaracı yokuşunda Demirciyan apartmanının köşesine çarpmış ve içinde bulunan Sofi ismindeki 22 yaşlarında genç bir kız sağ kolundan ve bacağından hafifçe yaralanmıştır. Otomobilin ön tekerlekleri kırılmış ve sair aksamı zedelenmiştir. Şoförün ifadesine nazaran kaza, frenler tutmadığı için vukua gelmiştir. Kız hastaneye kaldırılmıştır.

Nereye gitti?

Tophanede kömür tahliye amele başısı Zaro çavuşun yaptığı cinayete yardım eden Raşo, namı diğer Raşit henüz yakalanmamıştır.

İskele ile vapur arasında

Dün saat 12,40 ta Kavaklardan gelip Beykoz iskelesine yanaşan Şirketi Hayriyenin 66 numaralı vapurundan iskeleye çıkmak isteyen 61 yaşlarında Dereski köyünden Hakkı efendinin sol bacağı iskele ile vapur arasında kalmış ve kırılmıştır. Hakkı ef. Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

Mahkemelerde

Bir hileli iflâs davası

Dün Ağırceza mahkemesinde bir hileli iflâs davası rüyet edilmiştir. Davanın maznunları Şakalakçı oğlu Bodosaki ile Nikoli Nikidis efendilerdir. Şakalakçı oğlu ile Nikoli efendi 40 bin lira sermaye ile bir manifaturaçılık komandit şirketi tesis etmişler, fakat şirketten evvelki borçlarını bu şirkete mal etmişlerdir. Hattâ Şakalakçı oğlu Nikoli efendiden alacağı olan 20 bin lirayı şirkete sermaye olarak göstermiş, şirket sermayesine on para koymamıştır. Buna rağmen ve gayrimesul komanditer vaziyetinde olduğu halde oğlunu ve kâtibini şirkete getirerek şirket muamelâtına müdahale etmiştir.

Ticaret mahkemesi şirketin iflâsına karar verdiği zaman şirkette 1915 lira 75 kuruşluk mal zuhur etmiş, buna rağmen 53627 lira 51 kuruş borç tesbit edilmiştir. Maznunlar iflâsta hileyi reddetmişler ancak taksirat olduğunu söylemişler, taksiri de yekdiğerlerine atfetmişlerdir.

Maznun vekilleri borcun 53 bin küsur lira olmayıp 14 bin küsur lira olduğunu iddia etmişlerdir. Neticede muhakeme iflâs masası memurları ile sendik heyetinin şahit sıfatıyla celbi, iflâs dosyasının getirtilmesi için 11 temmuza talik edilmiştir.

Hakkı dühulü olmadığı halde

24 teşrinisani gecesi enkazcı Jose ağanın odasına girerek Jose ağayı boğmağa ve parasını almağa teşebbüsten suçlu Osep ile Vazo ağanın muhakemesine dün Ağırceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Dünkü celsede iddia makamı mütaleasını serdetmiş ve maznunların boğmak, para gasbetmek cürümlerinden beraetini istemiş, yalnız Osebin leylen hakkı dühulü olmayan yere girmekten cezalandırılması talebinde bulunmuştur.

Müdafaa vekili ise maznunlar için beraet talebinde bulunmuştur. Muhakeme karar tefhimi için 9 hazirana kalmıştır.

Neşriyat davaları

Fransa reisicümhuru M. Dumerin hâdisei katlinden müteessiren bir beyaz Rusun kendisini Paris'te pençereden atıp intihar ettiğini yazdığından dolayı Haber gaze-

SİNEMA ÂLEMİ

Eski şampiyon, yeni sinema artisti..

Tarzan filmini meşhur yüzücü Veismuller çevirdi

Veismuller makyaj yapıyor

Sinema âleminin tanımadığı, fakat spor âlemince pek ma ruf olan Johnny Weismuller de sinema aktörü oldu. Weismuller yüzmede olimpiyat rekorlarını elinde tutan dünya şampiyonlarındandır. Kendisi ni iyi tanıyan sporcular bu rekorların kolay kolay kırılacağa benzemediğini iddia ediyorlar.

Sahne vazılarından Van Dyck çevirmek istediği Tarzan filmi için haftalarca, role yakışan birisini arayıp duruyor du. Aktör olsun olmasın, atlet tanınmış bir çoklarını tecrübe etti ve nihayet Weismulleri görünce tereddütsüz rolü kendisine verdi.

Tarzanın müşkül rolü sadece çehresi sevimli bir insan değil, güzel, adalî ve her türlü çetin işlerden galip çıkabilecek antrene bir vücut istiyordu.

Weismuller her noktai nazardan bu role yakışıyordu. Şimdi eski şampiyon sinemada kendisine bir karriyer yapmak istiyor. Çünkü spor, sine ma kadar kazandırır mı ya?

Bütün diğer müptediler gibi Weismuller'in de bir çok tasavvurlar var. İtalyan mimarisinde bir köşk yaptıracak ve bu köşkte bir de büyük bir havuz bulunacak. diyor ki:

— Eğer bu arzum tahakkuk ederse, Hollyvood'a hakikaten içinde yüzülebilecek bir pisin kazandıracağım.

Weismuller çocukluğunda vahîm bir hastalık geçirmiş ve bu hastalık kendisini sakat bırakmıştı. Kendisini tedavi eden doktor, babasına çocuğa yüzmek öğretmesini tavsiye etmişti. Şayanı hayrettir ki bu çok basit tedavi mükemmel netice vermiş, çocuğun sakat vücudü kuvvetlenmeğe ve inkişafa başlamıştı. Dört sene sonra çocuk tamamile normal bir hale gelmiş, adalâtı demirleşmiş ve arkadaşlarının hayret ve takdirlerini kazanmıştı. Su, artık onun en büyük dostu olmuştu. Bu noktadan dünya şampiyonu olmak noktasına kadar bir merhale vardı. Weismuller bu merhaleyi bir kaç senede katetti.

Amerikada İllinois hükûmeti dahilindeki atletler klübü reisi genç yüzücüdeki kudreti sezmiş ve on sene kendisi ile uğraşarak, nihayet onu dünya şampiyonluğuna kadar yükseltmişti. Weismuller hayatta muvafak olmak sırrının ne olduğu sorulduğu zaman şu sevabı verir:

— Gayesine ısrarla varmak isteyen haris bir kadınla evlenmek...

Filvâki Bobbe Arnst isminde bir artist Fluridada bir pisinde Weismuller'in yüzüşünü seyretmiş ve okadar beğenmişti ki, şampiyona açıktan açığa evlenmek teklifinde bulunmuştu. Genç şampiyon önüne çıkan bu gayrimuntazır teklifi hoş bulmuş ve evlenmişti. Her ikisi de hâlâ balayı içinde imiş gibi mes'utturlar. Tarzan rolünü kocasına ısrarla kabul ettiren bu kadındır.

İtiraf etmeli ki, bu rolün bazı tehlikeleri de vardır. Çünkü filmin bir çok sahnelerinde vahşi hayvanlarla karşılaşmak icap ediyor. Weismuler ise hayvanlardan hiç hoşlanmaz, hele fillerden.. Halbuki filmde bir filin kendisini hortumu ile yakalayıp sırtına atması gibi bir sahne de vardır.

Bu sahne çevrilirken fil, filmin kahramanını sırtına alınca nehri geçirecek ve karşı sahilde bir yere bırakacaktı. Bu müddet zarfında filmin kahramanı bayılmış bir insan rolünü alacaktı.Filvaki filWeismuller'i sırtına aldı, nehri geçirdi, karşı sahile bıraktı. O zaman eski şampiyon bir ölüm tehlikesi geçirdiğini anladı. Çünkü vücudünün bütün sikleti ile Weismuller'in üzerinden geçmesine ramak kalmıştı.

Hakikî isimleri

Joan Crawford'un ismi Billie Casoin'dır. Nancy Caroll: Anna La Hiff ,Janet Gaynor: Laura Gener, Jean Harlow: Harlean Carpantir, Marléne Dietrich: Mary Magdalen von Losch, Marian Marsh: Violet Kraut, Barbara Stanwyck: Rudy Steven.

Lindberg'in çocuğunun öldürülmesi Hollyvood'u heyecana verdi

Bütün evli yıldızlar çocuklarının muhafazası için yeni yeni tedbirler aldılar..

Lindberg'in çocuğunun kaçırılması ve öldürülmesi, yalnız Amerika'da değil, bütün dünyada nefretle karşılandı. Fakat bu haberden en ziyade müteheyyiç olan bir şehir varsa, o da şüphesiz Hollyvood'dur.

Bu güzellik ve servet şehri ayni zamanda da, endişe şehridir.

Bütün dünyaya isimleri ve şöhreti yayılanların hakikaten endişe etmeğe hakları vardır. Çünkü bunların santimi santimine kazandıkları şöyle dursun, sabahleyin kaçta kalktıkları, akşam kaçta yattıkları, günün bilmem hangi saatinde ne iş yaptıklarını bile herkes bilir.

Meselâ Constance Benett'in haftada 800,000 dolar kazandığını bilmiyen yoktur. Bu kadın evlâtlık olarak aldığı küçük Peter şayet haydutların eline düşerse, onu kurtarmak için azim bir yekûn tutacak dolar feda etmez mi?

Fakat şu var ki, bu nevi zenginler çocuklarını muhafaza etmek için mühim tedbirler almışlardır. Peter hiç bir zaman yanında müsellâh muhafızlar olmadıkça, sokağa çıkarılmaz. Hattâ Constance sayfiyesi bile çocuğunun muhafazası noktai nazarından inşa edilmiştir.

Hollyvood'da böyle çocuk sahibi artistlerin her gün aldıkları imzasız tehdit mektupları, esrarengiz ihtarlar artık tabiî telâkki edilecek hale varmıştır. Her postada bu şöhretlerden bir tanesi için hiç olmazsa bir tehdit mektubu çıkar.

Maamafih bu mektupları yazanların çoğu manyaklar ve ortalığı velveleye vermekten zevk alan insanlardır. Fakat bazıları da ciddidir. Hiç şakaya gelmez. Birkaç sene evvel az kalsın Mary Pickford'u kaçırmıyorlar mıydı? Muvaffak olamadılar. Ve kaçırmak istiyenler yakalandılar. Şimdi bunlar San Quentin hapisanesindedirler. Biri on seneye, öteki de on beş seneye mahkûm edilmiştir .

O zamandan beri Fairbanks ailesi oturdukları evin etrafına yüksek duvarlar yaptırmışlar ve muhafaza tedbirlerini arttırmışlardır.

Hattâ stüdyoya bile giderken, her türlü taarruzu şaşırtmak için bin türlü hile ve tedbirlerle yola çıkmaktadırlar. Hususi arabaları ya boş gider, yahut hizmetçilerinden birini götürür, kendileri de bir kira arabası bularak stüdyoya giderler.

Küçük Lindberg kaybolduktan birkaç gün sonra Harold Lloyd bir mektup aldı. Bu mektupta sıranın kendisine geldiği bildiriliyordu.

Harold ile karısı Milderd Davis'in üç çocukları var. Gloria, küçük Harold ve bir de evlâtlık olarak aldıkları Peggy.. Maamafih artist çocukları için her türlü tedbirleri daha evvelden almış bulunmaktadır ve bu çocuklar Hollyvood'dun en iyi muhafaza edilen çocuklarıdır. Gece salıverilen bahçedeki iri köpekler, ev sahibinin izini olmadan içeriye girmek cür'etini gösterecekleri değil ısırmak, parçalamak kudretindedirler. Bu köpekler de bilhassa muhafaza vazifesine göre yetiştirilmişlerdir.

Harold Lloyd kızı Gloria ve evlâtlığı Peggy arasında

Marlene Dietrich ve kızı

Tom Mix ve küçük Tomasina'sı

Ann Harding'in oturduğu yerin kurunu vusta kalelerinden farkı yoktur. Bütün odaların pencereleri, bilhassa küçük kızı Jane'in bulunduğu odanın pencereleri çıkmak mümkün olmaya bir kayanın üstündedir.

Marlene Dietrich, Bessie Lave, Dorothy Dwan evlerinin pencerelerine demir parmaklıklar geçirtmişlerdir.

Marlene Dietrich'in kızı Maria Lieber'i muhafaza eden güya şoför olarak alınmış ve cepleri dolu tabancalarla şişkin iri yapılı, pehlivan As Harry Wright isminde biridir. Bu adamın umumî harpte Lort Kitchener ile Belçika kralının muhafızlığını yaptığı söylenir. İşte bu adam Marline'in kızını muhafaza etmektedir. Ve bu kızı kaçırmak istiyenlerin vücudüne sekiz on kurşun göndermekte bir saniye tereddüt etmiyecektir.

Kendisi çocuğun yattığı odaya mücavir odada yatmaktadır. Ted biri tamamlamak için bu adam kadar cüsseli bir meter dotel daha alınmıştır.

Neil Hamilton küçük Patricia'yı muhafaza için iki tabanca satın almıştır. Wallace Berry üç yeğenini muhafaza için sayfiyenin etrafına yüksek duvarlar inşa ettirmektedir.

Meşhur Ton Mix'in kızı Tomasina her türlü kaçırma teşebbüslerinden emin olabilir. Eski kovboyun geniş malikânesi yüksek duvarlarla çevrilmiştir. Mali kânenin her iki kapısında, bir yabancının ayak bastığını derhal ortalığa bildiren elektrik tertibatı alınmıştır. Bahçede Tom'un dostlarından belleri tabancalı iki Cow Bory daima dolaşırlar. Bunlar öyle stüdyo Kovboylarından değildirler. Dağdan gelmiş insanlardır ve on metreden yanmış bir mumun şulesini tabancalarının kurşunu ile söndürmeği bir eğlence telâkki eden insanlar.. .

Hattâ Tomasine bile babasından kabzası incilerle süslenmiş bir tabancayı hediye olarak almıştır. Bu oyuncak kadar güzel tabancanın altı kurşunu vardır. Hattâ Tomasinaya bu tabancayı kullanmasını öğreten de babasıdır. Bu dokuz yaşındaki çocuğu pek tanımayanlar, yanına yaklaşmasınlar.. .

Yalnız şu var ki, her türlü tedbirlere rağmen, Hollyvood korku içindedir. Bütün çocuk babalarında asap gerginleşmiştir. Sivil polis memurları uçan buluttan nem kapıyorlar.

Yıldızlardan biri küçük Lindberg'in kaçırılışından o kadar heyecan duydu ki, günlerce çocuğunun yanından ayrılmadı ve stüdyoya gitmedi. Birçok artistlerin musirrane talepleri üzerine, sinema firmalarının ilânat dairelerı, artık gazetelere artistlerin çocuklarının resimlerini vermemektedirler.

Şimdi Hollyvood'da bir balo ve yahut bir filmin, bir piyesin ilk temsili verildi mi, şehrin inzibatına nezaret eden Nick Harvis bu baloya veya temsillere giden evli artistlerin evlerine bir iki polis memuru göndermektedir.

Musikiden Sinemaya

Lucienne Radıssi

Sinemaya sahneden gelmiş artistler coktur. Fakat musiki âleminden gelenler hemen hemen yoktur .

Lucienne Radisse isminde genç bir viyolonselist radyoda konser verirken şimdi sinemaya geçti.

Amerikanın muhtelif şehirlerinde konserler vermek üzere turneye çıkmışlardı. Her zaman olduğu gibi bir sahne vazıının nazarı dikkatini celbetti. Teklif ve kabul..

Şimdi First Notional de ilk filmini cevirmektedir.

Sinema haberleri

* Berlin stüdyolarında hali hazırda kırk Fransız artist çalışmaktadır.

* Colleen Moore rolünü beğenmediği için Metro Goldwin'in teklifini raddetmiştir. Yerine Joan Harlow'un alınması muhtemeldir.

* Hollyvood'da bir adam, karısı mütemadiyen Valântinonun mezarını ziyaret ettiği için talâk talebinde bulunmuştur .

* Jack Dempsey yakında sesli filme başlıyacaktır.

* Neil Hamilton 13 numaralı ve 13 odalı bir apartmanda oturmaktadır. Kendisi şubatın 13 ünde sinemaya girmiştir ve şimdi de Elissa Landi ile "13 lü kadın,, filmini çevirmektedir.

Greta Garbo

Greta Garbo hakkında son günlerde yine birçok şeyler söylendi. Kimi Greta'nın memleketi olan İsveçe döneceğini, kimi Metrogoldvin firması ile mukavelesini tecdit edeceğini söylediler.

Hakikat şudur ki, ahiren Grand Hotel filmini çevirmiş olan İsveçli artist Amerikada ikametinin temdidi için müracaatta bulunmuş ve bu müracaat kabul edilmiştir. Demek ki Greta daha Amerikada kalacaktır. Sonra çalıştığı firmada mukavelesinin tecdidi için bazı şartlar dermeyan etmiştir. Eğer Metrogoldvin bu şartları kabul ederse, Greta Garbo bu firmada kalacaktır. Eğer kabul etmezse, başka firma ile anlaşacaktır.

Bu yeni mukavele de nihayet bulduktan sonra Greta Garbo'nun devrialem seyahatine çıkacağı ve belli başlı memleketlerin sahnelerinde temsiller vereceği söyleniyor.

İki sene devam edecek olan bu seyahatin İsveçli artiste senede bir milyon dolar kazandıracağı tahmin edilmektedir. Greta ancak bundan sonra memleketine dönecektir .

Buster Keaton neden karısını boşayor?

Karısına haber vermeden çocuklarını Meksikaya götürmüş

Buster Keaton ve karısı Nathalie Talmadge

Şimdiye kadar Hollyvood'dun en mes'ut kocalarından telâkki edilen Buster Keaton da meğer izdivaç hayatında zannedildiği gibi mes'ut değilmiş. Malûmdur ki bu hiç gülmiyen komik Talmadge hemşirelerinden ortancasının Nathalie Talmadge'in kocası idi. Her ikisi pek iyi geçiniyorlar, çocuklarını modern taamülle re göre yetiştiriyorlardı.

Nathalie için "Bulunmaz bir ev kadını,, diyenler çoktu. Halbuki hemşirelerinden Constance boşanmakta rekor kırmış kadınlardan biridir. Öteki hemşiresi Norma da zengin sinema firması sahiplerinden Joseph Schenk ile birkaç sene devam eden izdivaç hayatından sonra geçenlerde boşanmıştı.

Şimdi sıra Nathalie'ye mi geldi? Başka memleketlerde seyyahlar, şehirlerin tarihî abidelerini ziyaret ederler. Bu seyyah Hollyvood'a gelince, hiç gülmiyen adamın çocukları ve karısı ile beraber mes'ut bir hayat geçirdiği sayfiyenin etrafını dolaşır .

Halbuki bütün bu mes'ut hayat, sadece bir görünüşten ibaret miş.

Bir gün Buster Keaton karısı haber vermeden dostlarının evinde bulunduğu sırada, biri sekiz, diğer dokuz yaşında iki çocuğunu Meksiko civarında bir çiftliğe götürmeğe karar vermiş. Maksadı çocuklarını "Tabiatla karşı karşıya bırakmak,, imiş .

Buster Keaton ihtiyatlı bir adamdır. Karısı da kimle görüşürse görüşsün, fazla bir şey söylemez. Onun için karı kocanın hayatında her hangi bir hâdise olup olmadığını kimse bilmiyor.

Buster Meksikoya giderken meşhur Kovboy Hoot Gibson'un tayyaresini almış. Çocuklarını da hava alsın diye başka bir tayyare ye bindirmiş ve hep beraber Meksikaya gitmişler.

Karısı eve döndüğü zaman, meseleyi öğrenince, derhal polise müracaat etmiş ve çocuklarının kaçırıldığını söylemiştir.

Polis âmiri ise bir babanın çocuklarını gezdirmeğe hakkı olduğunu söylemiş, fakat Nathalie bu noktada polis âmiri ile hemfikir olmamıştır .

Amerikada kadınların arzusu bir kanun kuvvetindedir. Nathalie ısrar edince, polis de her tarafa telgraflar çekerek "vefasız babanın tevkif edilmesini,, bildirmiştir. Buster de hudutta bir Amerikan şehrine indiği sırada polisler kendisini yakalamışlardır.

Derhal isticvap edilmiş, fakat Buster bütün itirazlarına rağmen, derhal otomobille Hollyvood'da dönmek şartile serbest bırakılmıştır. Bu suretle de Mesika seyahati suya düşmüştür.

Hâdise gazetelerde sütun sütun yer işgal etmiştir. Nathalie gazetecilere, kocasını tevkif ettirmek istemediğini, fakat kocasının kendi izini olmadıkça çocukları bir tarafa götürmek hakkı olamıyacağını ve polisten de sadece çocukların otomobille getirilmesini istemiş olduğunu söylemiştir.

Buster de gazetecilere şunları söylemiştir:

— Beni kim yerine koyuyorlar? Oturduğum evin reisi ve âmiri olup olmadığımı anlatmak isterim.

İşte yakında beklenen talâkın bütün sebebi budur..

Stan Laurel Oliver Hardy

Stan Laurel ve Oliver Hardy

Sinemaya gidenler, kendilerini o kadar güldüren Stan Laurel ile Oliver Hardy'yi tanırlar. Biri şişman, biri zayıf olan bu artistler, insanda daima kahkahayı tahrik eden tezat kanununun canlı misalleridir.

Daha beraber film çevirmeğe karar verdikleri gün, partiyi yarı yarıya kazanmış oluyorlardı. Fakat asıl muvaffakıyetlerini temin eden şey komedlerinde buldukları harikulâdeliklerdir.

* * *

— Biz artist telâkki edilmek istemiyoruz. Biz sadece herkesi güldürmek rolünü üzerlerine almış basit aktörleriz. Öyle değil mi Laurel?

Amerikada Hal Roach stüdyosunda bir fıçının üstüne oturmuş olan Laurel, çenesini avucunun içine almış, düşünüyor. Arkadaşının sualine cevap verecek mi, vermiyecek mi? Zira Laurel daha ziyade sükûti bir adamdır. Bu na rağmen her ki arkadaş öyle iyi anlaşıyorlar ki.. Hususi hayatlarında da her ikisi filmlerine benzerler. Hollyvood'da Laurel'i Hardysiz ve Hardy'yi Laurelsiz görmek mümkün değildir. Bütün filmlerinde tatbik ettikleri usul hemen aynidir.

Çukurlara düşmek, kırılan pencerelerden ve yahut bacalardan aşağı yuvarlanmak, otomobilde baş döndürücü hızla kaçmak, kovalanmak, tebdili kıyafetler, hülâsa öyle şeyler ki Laurel ve Hardy her filmi çevirirken, mutlaka sekiz on tehlike savuşturuyorlar.

Bu filmlerde halkı güldürmek için kullandıkları eşya da bizim bildiğimiz eşya gibi değildir. Hemen hemen hepsi hilelidir. Meselâ dekorlar düştükleri zaman vücutlerini incitmiyecek tarzda yapılmıştır. Otomobillerinin tekerlekleri yürürken, arzu edildiği zaman kendi kendine fırlar.

Masalarının ayakları elâstikîdir. Her iki artist bu nevi eşyadan maada hayvanlardan da çok istifade ederler. Meselâ Hardy'nin bir gün keçi ile otele geldiğini ve polisin aradığı arkadaşının yatağına keçiyi yatırdığını görürüz .

Oyunlarındaki muvaffakıyetleri, her vaziyette komik ciheti maharetle bulmak olmuştur.

Oliver Hardy diyor ki:

— İçimizden birimizin aklımıza bir şey gelirse, biribirimize anlatırız. Ve bunun üzerinde fikirlerimizi anlatır ve ondan sonra tatbikine geçeriz. Birçok filmlerimiz böyle kendiliklerinden husule gelmişlerdir. Rollerimizde daima sade ve tabiiyizdir. Çünkü biliriz ki sun'i olduğumuz gün mahvolmuşuz demektir. Herkesin tanıdığı insanlar arasında bir Stan ve bir Laurel vardır.

Amerika ekranının şimdiki halde yegâne komikleri bunlardır. Sesli film çıktığı zaman, her ikisinin de güldürmek kabiliyetlerinin iflâs edeceği zannediliyordu. Halbuki öyle olmadı. Bilâkis bir çok komedilerini üç lisan üzerinden çevirmişlerdir.

Birinci Sahifeden Geçen Yazılar

Derbi Yarışları

Bu defaki yarışlar nasıl oldu?

LONDA, 2 (A.A.) — Derby yarışı, April the fifth (100/6) tarafından kazanılmıştır.

İkinciliği, üç çeyrek boy geriden gelmek suretile Dastur kazanmış ve onun arkasından bir baş boyu geriden Miracle (100/9) gelmiştir.

Londranın mahallelerinden, İngilterenin İskoçyanın ve hatta İrlandanın her tarafından birçok trenler otobüsler, otokarlar ve bisikletler, binlerce sporcuyu Epson sahasına getirmiştir. Zira, İngilizlerin nazarında Derby, dünyanın en mühim hadisesidir.

Peluz'da her sınıfa mensup halk kütleleri renk renk elbiseleri ve türlü türlü kıyafetlerile omuz omuza bulunuyordu. Alelâde merak saikasile veyahut parasızlığı züppelik levazımından addederek peluz'e gelmiş olan pek çok kimse var idi.

Her sene Derby'den 8 gün evvel uzun arabalarile Epson'da yerleşen çingeneler, bu sene de ayni suretle yerleşmiş bulunuyorlar ve manzaranın çeşnisini artırıyorlardı... Çingeneler, Derby gününde meraklı oyuncuların fallarına bakarak bir senede kazanmakta oldukları parayı bir günde kazanırlar.

Bu sene bir polis tayyaresi yarış sahası üzerinde uçuyor ve sahayı tarassut ediyordu.

Kalabalık ve tehacüm rekorlarının hepsi de bu sene kırılmıştır.

Kral ve Kraliçe, yarışta hazır bulunmuşlar ve muvaseletlerinde âni bir sükût ile karşılanmışlardır. Bu sükûtu "Allah, Kralı korusun!..." milli marşı takip etmiştir.

Atların geçit resmi, Kral ve Kraliçenin muvaseleti akabinde hemen başlamıştır. Jokeylerin üzerlerinde parıl parıl parlayan çeketler ve ayaklarında mensup oldukları ahırlara ait renkte ipek çoraplar vardı.

Saat 15,06 da birkaç dakika teahhurla hareket işaretini veren Starter, bayrağı indirdi.

Atlar, ileri atıldılar, jokeylerin hepsi de peluz'un etrafın çevrilmiş olan ipin yakininde yer kapmak için şitap ettiler; zira yarış mesafesi ancak bir buçuk milden ibaret idi.

Sis dolayisile rüyet şeraiti oldukça fena idi.

Başlangıçta ipin yanını Cock Pen almış idi, yani başında da yarışlarda henüz ismi geçmemiş olan Summer Flanet bulunuyordu.

Arkalarından gelen Porto Fino biraz sonra bunlara yetişti ve başlarına geçti fakat April the Fifth, Dastur ve Miracle birkaç saniye devam etti, bu müddet zarfına gerek atlar ve gerek üzerlerindeki okeyler görülmemiş, işitilmemiş gayretler sarfettiler.

Yarışın galibi olan April the Fifth, mesafeyi 2 dakika 14 3/4 saniyede katetti.

Bu hayvan aktör ve vaz'ı sahne mutahassısı Mister Tom Walls'indir, rakibi de jokey F. Lane'dir.

Dastur, Ağahanındır. Bu hayvana jokey Beary binmiştir.

Miracle, Lord Rosebry'indir, jokeyi de H. Wragg'dir.

Jakonyada iktısadî buhram

TOKYO, 2 A.A. — İktısadi buhranın akisleri o kadar vahimdir ki, Dahiliye nazırı tarafından icrası emredilen tahkikat, 1 nisan 1932 tarihinde 88 Japon fabrika ve maden müessesesinin amele maaşat ve ücretlerinin tesviye edilmemiş olduğunu meydana çıkarmıştır.

Bu müessesat, ayni zamanda kendi memurlarının tevdi etmiş bulundukları tasarruf mebaliğini de iade edememek iztirarında kalmıştır.

Binnetice dahiliye nazırı, patronların memurlarına karşı olan taahhütlerini dürüst bir tarzda ifa edebilmeleri için şiddetli tedbir ve ittihaz etmek mecburiyetinde kalmıştır. Müessesat patronları kızum görüldüğü takdirde bu taahhütlerini ifa için hattâ kendi şahsî servetlerinden de tesviyeye mecbur edileceklerdir.

Mısır'da bir yeni tiyatro meydanı

KAHİRE, 2 A.A. — Kral Fuat, bu sabah büyük bir kalabalık ile Kahire askerî garnizonu bulunuğu yerde Almaza tayyare karargâhının resmî küşadını icra etmiştir.

Ahiren gelen ve Mısır tayyare kuvvetlerinin nüvesini teşkil edecek olan 5 İngiliz tayyaresi bu karargâhta bulunacaklardır.

Garibaldi'nin ölümünün 0 inci yıl dönümü

ROMA, 2. A. A.— Garibaldi'nin ölümünün 50 inci yıl dönümü

Her kes soruyor!

(*Başı birinci sahifede*)

kiyede ilk defa ve tamamile fenni esaslar dahilinde tertip edilmiş olması etrafındaki alâka ve heyecanı gün geçtikçe arttırmaktadır. Teknik heyetin son kararlarına nazaran müsabaka şu dört esas üzerine yapılacaktır:

1—Amatörler tarafından idare edilen hususî otomobiller.

2 — Amatör hanımlar tarafından koşturulan arabalar.

3 — Şoförlerin idare edeceği hususî otomobiller.

4 — Taksi şoförlerinin yarışı.

Müsabakaya hanımların kabulü yarış etrafındaki alâkayı büsbütün arttırmıştır. Herhalde 17 Haziran cuma günü spor tarihimiz için çok canlı, heyecan ve muvaffakıyet dolu bir gün olacaktır.

Yarışlar, geçen nüshamızda da haber verdiğimiz gibi İstinye köprüsünün Maslak tarafındaki başından başlayacak ve Zincirlikuyu karakolu önünde bitecektir. Güzergâhta gerek idare gerek muhabere ve nezaret vesait ve tertibatı beynelmilel cari nizamnameye göre tamamile alınacaktır.

Yarış etrafında halkın gösterdiği büyük alâka bilhassa nazarı itibara alınarak müsabakanın tam bir zevk ve dikkatle seyredilebilmesi için hususî yerler yapılacak ve halk buralardan yarışları mükemmelen seyredebilecektir.

Bunlardan başka en ziyade tecesüs ve merak uyandıran cihet te yarışa iştirak edenlerin şahsiyetleridir.

Öğrenilebilen isimler üzerinde kimlerin birinci olabileceği münakaşa edilmektedir. Müsabakaya girecek olanlar 25 Mayıstan itibaren kayt olunmağa başlamışlardır.

Kimlerin müracaat ettiklerini ayrıca ilân edeceğiz. Yarışta kazanacak olanlara muhtelif müessesat, Turing kulüp ve gazetemiz mükâfatlar hazırlamıştır.

TÜRKİYE
TURİNG VE OTOMOBİL KLÖBÜ
Telefon B. 3166

Adalet Han—Galata

BİRİNCİ OTOMOBİL SÜRAT KOŞUSU
17 Haziran 1932
DÜHULİYE VARAKASI

17 Haziran 1932 tarihinde Türkiye Turing ve Otomobil Klöbü ve Milliyet gazetesi tarafından tertip edilmiş olan BİRİNCİ OTOMOBİL SÜRAT KOŞUSUNA tarifatı berveçhi ati otomobilim ile iştirak ediyorum:

Markası . . . . . .
Motör numarası . . . . .
Modeli. . . . . .
Menşe memleketi . . . . .
Silindir kutru . . . . . m/m
Strok (piston tulu seyri) . m/m
Silindir adedi . . . . .
Hacmi istiabisi. . . . . .
Hangi sınıf yarışa gireceği.

İşbu musabakaya iştirak için tediyesi meşrut 3 (üç) lira Turing ve Otomobil Klöbü veznesine tevdi edilmiştir.

Yarış tertip hey'etince yapılan nizamname ve hey'etin ittihaz edeceği her türlü tedabiri kabul ettim.

Otomobil Yarışları Beynelmilel nizamnamesinin maddei mahususası mucibince yarışlara iştirak eden arabaları sevk ve idare edenlerle bunların içinde bulunan eşhasa gerek yarış esnasında ve gerekse yarışa hazırlık talimlerinde veya bu yarış dolayısile her hangi surette olursa olsun vaki olacak kaza; zarar ve ziyan ile bu arabaların sebebiyet vermeleri muhtemel bulunan her hangi kaza, zarar ve ziyandan dolayı Türkiye Turing ve Otomobil Klöbü ve Milliyet Gazetesi ve tertip hey'eti hiç bir mes'uliyet kabul etmez. Yukardaki hususatın bütün mes'uliyeti yarışa iştirak edenlere ait ve racidir.

İmza . . . . . .
Adres . . . . . .

Otomobil yarışları yaklaşıyor
WAKEFIELD
Castrol Regd.
MOTOR OIL
Yağınızı vaktile tedarik ediniz.

İki gazete Kapatılıyor

Seddin sebebi Matbuat kanununa muhalif harekettir

Gündelik bir gazete ile Ticaret gazetesinin Matbuat kanununa muhalif hareketlerinden dolayı kapatılmalarına karar verilmiştir. Yevmî gazetenin seddi çalıştırdığı muharrirler hakkında tam bir beyanname vermemiş olmasıdır. Ticaret gazetesi de siyasî bir makale yazmıştır.

Türk mikrobiyoloji cemiyetinde

Türk mikrobiyoloji cemiyeti heyeti umumiyesi 30-5-1932 pazartesi günü saat on sekiz buçukta, Beyoğlunda Sakaçıkmazında Türk Tıp cemiyeti salonunda aylık içtimaını, birinci reis müderris Dr. Server Kâmil Beyin riyasetinde aktetmiş ve mumaileyhin "Sülfoneftaleinlerin turnesol yerine ikamesinin mümkün olup olmadığının tetkiki" mevzulu ilmî ve ameli çok büyük kıymeti haiz konferansı dinlenmiş ve tecrübe netayici görülmüş ve disküsiyona Dr. İhsan Sami, Osman Şerefettin, Raffael, Vefik Vassaf, M. Zühdi Beyler iştirak etmişlerdir.

İtalyan Seyyahlar

Dün camileri ve müzeleri gezdiler

Dante Alghieri İtalyan hars cemiyetinin tertip ettiği seyahate iştirak ederek evvelki gün şehrimize gelmiş olan seyyahlar dün sabah Feriköy mezarlığına giderek Kırım ve umumi harplerde ölen İtalyan askelerinin mezarlığını ziyaret etmişler ve mezarlıkta bu ölülerin hatırasını teskir için yapılan abideyi ziyaret etmişlerdir. Seyyahlar bundan sonra surları, Ka'riye, Süleymaniye, Ayasofya, Sultanahmet camileri ile Yerebatan sarayını ziyaret etmişlerdir.

Öğleden sonra müzeleri ve Topkapı sarayını gezmişler ve çarşıda bir gezinti yapmışlardır.

Seyyah kafilesinin reisi bulunan İtalyan meb'uslarından M. Flippo Mezzi dün sabah Vali Muhittin beyi ziyaret etmiştir.

Beş tetkik memuru

Defterdarlığın yeni kadrosunda ehemmiyetli bir tebeddül yoktur. Yalnız beş tetkik memuru açıkta kalmıştır.

Fasta bir infilâk

FAS, 2 A.A. — Taza civarında Cheddite'de Fas - Oudja demiryolunu inşa eden şirkete ait bir barut deposu infilâk etmiş ve yerlilerden 5 kişinin ölümüne se-

Başvekil Pş. Hz. bugün Ankaraya gidiyor

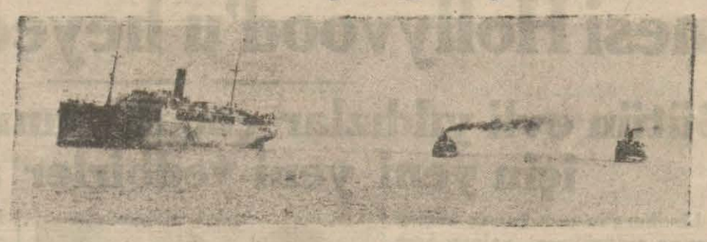

(*Başı birinci sahifede*)

İstikbal heyeti İstanbul Valisinden maada Kolordu Kumandanı Şükrü Naili Pş., Fırka idare heyeti reisi Cevdet Kerim, Müddei umumî Kenan Beyler ve zevat saire vardı.

Sakarya motörü İsmet Pş. Hz. ni hâmil olan Pilsna vapuruna saat 18 e on kala Yeşilköy açıklarında mülâki olmuş ve davetliler vapura çıkmışlardır. Paşa Hz. gayet beşuş bir çehre ile istikbale gelenlerin ellerini sıkarak hatırlarını sormuş ve bu meyanda muvaffakiyetlerini tebrik eden İstanbul gazetecilerine de iltifatta bulunmuşlardır.

Gerek İsmet Paşa ve gerek Tevfik Rüştü B. çok neşeli görünüyorlardı. İstikbale gelen heyet vapura çıktıktan sonra gemi süratını azaltarak, yoluna devam etmiştir.

Paşaya refakat eden zevat heyetimizin Romada gördüğü hüsnü kabule dair aralarında konuşuyorlardı.

Bu arada Başvekil Paşa, Müskirat inhisarı umum müdürü Asım Beyi nezdine çağırarak konuşmuş ve kendisinden inhisar işleri hakkında bazı malûmat almıştır.

İsmet Paşa, binicilik mektebi müdürü kaymakam Cevdet Beyi de kabul ederek görüşmüştür. Limana yaklaşıldığı bir sırada İtalya sefareti müsteşarı Komandeter Kok, ve attaşenaval komandan Soldani ve ikinci konsül M. Sili İsmet Paşayı hususî bir motörle istikbale gelmişlerdi.

Vapur, bu esnada yüzlerce sandal ile ihata edilmiş bulunuyordu. Her ağızdan "Yaşa? Hoş geldin Paşam!" sesleri yükseliyor, Pş. Hz. şapkası elinde istikbale gelenleri beşuş bir çehre ile selâmlıyordu. Bu meyanda Darülfünun gençleri de kiraladıkları Binnaz motörü ile Pş. Hz. ni istikbale gelmişlerdi. Vapur rıhtıma yanaştığı zaman sahilde omuz omuzu sökmeyen bir kalabalığın toplandığı görüldü. Paşa, göverte-de ayakta, duruyor ve her taraftan yükselen oğultulu alkışlara başile mukabelede bulunuyordu.

Amerika sefirinin tebrikâtı

Bu esnada Amerika Büyük Elçisi Charles Sherrill cenapları vapura çıkarak İsmet Paşaya yaklaştı ve Paşanın hararet le elini sıkarak şu sözleri söyledi:

— *Herkes muvaffakıyetinizden bahsediyor. Tebrik ederim. Böyle bir seyahatte bulunmağı ben de isterdim. Büyük muvaffakıyet kazandınız Paşa Hz.*

Başvekilimiz, sefir cevaplarının tebriklerine samimî suretle mukabelede bulundu.

Mr. Charles Sherrill cenapları bundan sonra Hariciye vekili Tevfik Rüştü Beye teveccüh ederek:

— Büyük muvaffakiyet Bey efendi... dedi.

Tevfik Rüştü Bey, şu cevabı verdi:

— Bütün mesaimiz buhranı izale ve hali tabiîye avdet etmektir...

Sefir tekrar İsmet Paşaya hitap etti:

— Artık önümüzdeki hafta Ankarada görüşürüz.

Başvekil Pş. sefirin hararet le elini sıkarken ayni temenniyi izhar etti:

— Evet, Ankarada görüşürüz.

Bundan sonra Başvekil Pş. rıhtımda toplanan halkın alkışları arasında ve rıhtımda bulunan mustakbilin tarafından alkışlarla karşılanmıştır.

İstikbale gelenler arasında tü Pş. Rus Sovyet konsolosu M. Maligin ve konsolosane erkânı bulunuyordu. Bir müfreze asker ve polis efradı resmi selâmı ifa etmiş, muzika istiklâl marşını çalmıştır.

İsmet Pş. alkışlara beşuş cehresile ve şapkasını sallamak suretile mukabele etmiş ve vapurda hoş geldiniz diyen zevatın ellerini sıkarak teşekkür etmiştir. İsmet Pş. vapurdan çıkınca refakatinde Tevfik Rüştü B. bulunduğu halde Perapalas oteline gitmiştir.

Paşa Hz. ve Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Bey, bu akşam ki trenle Ankaraya avdet edeceklerdir.

İsmet Pş. nın beyanatı

İSTANBUL, 2 A.A. — Başvekil İsmet Paşa Hazretleri Pilsna vapurunda Anadolu Ajansı muharririne atideki beyanatta bulunmuşlardır:

"Şarkî Akdenizde büyük komşumuz, dost İtalyadan memnuniyet hisleriyle avdet ediyoruz. Bu ziyaretimiz senelerden beri iki memleket arasındaki dostane münasebatın en samimî şekillerde tebaruzuna iyi bir vesile olmuştur. Ben ve arkadaşlarım Türkiyenin İtalyaya karşı samimî dostluk hislerini açık yürekle izah ettik. Faşist İtalya'dan ve onun yüksek reisinden memleket ve milletimize karşı ayni açık yürekli ve samimî hislerle mukabele gördük, kıymetli muhabbet tezahurlerine muhatap olduk.

"Gördüğümüz muamelenin mihmannuvazane ve nazikâne tecelliyatı bizi fevkalâde mütehassis etmiştir. Vatandaşlarım huzurunda teşekkürlerimizi tekrar etmek benim için bir vazifedir.

Faşist İtalya çok çalışıyor. Muvaffakiyet her yerde derhal göze çarpar. Mussolini Hazretlerinin yüksek kıymet ve muvaffakiyeti her türlü takdir ölçüsünden üstündür. Milli reisimiz Gazi Hazretlerine faşist İtalya'da beslenilen hayranlık hisleri ve yüksek hükûmet reisinin bu vadide izhar ettiği asil duygular bizi çok mütehassis ve bahtiyar etmiştir.

İtalya ile aramızda üç yüz milyon liretlik bir ikrazın esasları tekarrür ettirilmiştir. Bu ikrazın bir kısmından aynen nakit olarak, bir kısmından İtalya'ya borçlarımızın tediyesi için ve bir kısmından dahi İtalyaya yapacağımız siparişler için istifade olunacaktır. Tesisatımızı kurmak ve iktısadî bünyemizi takviye etmek için bu muamele çok faydalı yeni bir imkân ve âmildir.

Bilirsiniz ki; iki memleket arasında muallâkta bulunan esaslı bir mesele kalmamıştır. Bu ziyaretimizde Hariciye Vekili arkadaşım her günkü işlere ait hususları da İtalya'nın çok kıymetli Hariciye Nazırı Grandi Hazretlerile görüşüp anlaşmak için fırsat bulmuştur.

İtalya ile emniyet ve samimiyete müstenit ciddi bir dostluk siyasetinden memleketlerimiz müstefit olmuştur ve olacaktır. Beynelmilel sulh mefküresinin bu siyaset sayesinde istifadesi ise âşikârdır"

Başvekil Hazretleri avdetlerinde Yunanistandan geçerken Yunan ricaliyle vaki temaslarına naklî kelâm buyurarak demişlerdir ki:

"Seyahatim esnasında, giderken ve gelirken, dost Yunanistanın sahiline uğramamız tabiî idi, ve iyi oldu. Giderken M. Venizelos ve M. Mihalakopulos ile ve gelirken yeni başvekil M. Papanastasiou ve arkadaşı M. Bakalbaşı ile görüşmek ile bahtiyar oldum. Yunanistanın kıymetli devlet adamları ile temaslarımız iki memleket arasındaki derin dostluğun sağlamlığını görmek ve göstermek için her iki tarafa iyi bir vesile teşkil etmiştir.

İtalyadan avdet nasıl oldu?

Türk heyetinin İtalyadan ayrıldığı günden sonraki hâdiseleri Başmuharririmiz şöyle anlatıyor:

— İtalyan gazetelerinin neşriyatı; Türk heyetinin İtalya hükûmeti tarafından ne büyük sevgi ve saygı ile karşılandığını gösteriyordu. Son günlerdeki tezahürat resmî hudutları pek aşmıştı. İsmet Paşa, Doçe ile, çok yakından, her şeyi görüşmüş, iki devlet adamı biribirlerini çok iyi tanımışlardı. Mussolini Ostiyada ben sevkedeceğim" dedi. Paşayı otele getirdi, içeriye kadar teşyi etti, candan iki dost gibi ayrıldılar..

Romadan avdette, gene Mussolinin hususî treni Türk heyetine tahsis edilmişti. Mayısın otuzunda, sabah dokuz buçukta tren Brendiziye geldi. Tezahüratla karşılandı. Vali ve belediye reisinin öğle yemeği davetine gidildi. Sofra, küçük Türk ve İtalyan bayraklarile bezenmişti.

Bizi İstanbula götürecek vapur henüz Brendiye gelmemişti. Akşam saat yediden evvel hareket etmek mümkün olmayacaktı. Hesaba göre İstanbula, evvelce mukarrer olan tarihten bir gün sonra varılacaktı. Bütün bu günü Brendizide nasıl geçirmeli?. İtalyan dostlarımız bunun da çaresini bulmuşlar: Şehirden epeyce kilometre uzakta eski bir şato var. Altı buçuk asır evvel inşa edilmiş bir şato.. Şatonun sahibi Kont (E.) ile Madam Lakontes, Türk heyetini çaya davet etmişti.

Brendiziden şatoya giden yol; asfaltlı, geniş ve muntazam bir yol.. Otomobiller saatte seksen kilometre üzerinden gidebiliyorlar. Evsahipleri, misafirlerini sıcak bir muhabbetle karşıladılar, şatoları nı gezdirdiler, her tarafını gösterdiler, ailelerinin tarihini anlattılar, bahçeye çıkardılar ve çok ikram ettiler.. Şatonun eski karakteri muhafaza edilmek şartile, mahirane bir tertip ile konforun bütün icapları yapılmış..

Brendiziye dönüşte vapurumuz gelmişti. Halk, asker, mektep çocukları, Balilâ teşkilâtı, resmi hükûmet adamları bütün rıhtımı doldurmuş.. İki muzika takımı muhtelif havalar terennüm ediyor. Başvekil arabasından inince İstiklâl marşı çalınmağa başladı. Artık vapur hareket etmişti. Rıhtım da biriken halk sevinç ve sevgi ile Gazinin, Doçenin, İsmet Paşanın isimlerini söyleyerek alkışlar için de Türk heyetini teşyi ediyordu.

Pirede..

Sakin bir deniz içinde seyahate devam ediyoruz. Haziranın birinde saat onda Pireye geldik. İsmet Paşayı karşılamak için Yunan Başvekili M. Papanastasiyu, M. Venizelos, Ziraat nazırı M. Ba kalbaşi, Türk sefaret heyeti ve daha bazı zevat vapura gelmişlerdi. İstikbal edenler arasında Sovyet Rusya ile İtalyanın sefirleri de göze çarpıyordu. Saat birde sofraya oturulmuştu. İsmet Paşa: Daha evvel Papanastasiyu ile olsun, Venizelos ile olsun, uzun uzadıya konuşmuştu. Şimdi sofrada lâtifeler, espriler biribirini takip ediyordu:

Papanastasiyu İsmet Paşaya dedi ki:

— *Memleketimizin menfaatleri o kadar müşterek ki... Bari fırka reislerini mübadele edelim.*

Venizelos Paşaya bakarak cevap verdi:

— *Bak, bak.. Beni memleket haricine çıkarmak için kombinezon arayor!*

Sonra Yunanistanın üç ay sonraki intihap mücadelesine geçildi. Papanastasiyu dedi ki:

— *İsmet Paşanın bu mücadeleye karışması bizim için, bütün fırkalarımızın reisleri için çok fena bir şey olur. Çünkü bu mücadelede mutlaka muvaffak olur. Burada o kadar popülerdir, o kadar*

Gazeteciler Ve Vali

[*Başı birinci sahifede*]

melidir ki, İstanbulda gazeteciler, istihbar vazifelerini yaparken, daima dünyanın hiç bir memleketinde görülmeyen müşkülât ile karşılaşırlar. Hattâ daha garibi şudur ki, bu müşkülâtı çıkaranlar bilâkis teshilât göstermeleri icap eden zevattır. Dün de gazeteciler heyeti karşılamağa giden zevatın bindikleri motöre rakip olmuş bulunuyorlardı. Bir aralık vali, aziz başvekilimize gösterilecek tezahürü ertesi gün gazetelerinde kayıt ve tesbit etmeğe memur gazetecileri motöre almamak gibi hiç bir sebeple tefsir ve izah edilemeyecek bir talepte bulunmuştur. Hayretle karşılamakta haklı olduğumuz bu hareketin saik ve sebeplerini tayin etmeğe de imkân yoktur. Eğer gazetecilerin motöre kabul edilmek istenmemesi, teşrifata dahil olmadıklarından ileri geliyorsa, zaten gazeteciler resmî zevat ve müessesat erkânı gibi teşrifata dahil değildirler.

Teşrifat işi mesleki bir temsil müessesesi olan Matbuat cemiyetine bırakılmıştır. Esasen gazetecinin vazifesi kendilerine mevdu istihbar işini temin ve efkârı umumiyeye vaktinde arzetmekten ibarettir. Gazetecilerin bu vazifeleri acaba teşrifatı mı ihlâl ediyordu ki, Valiyi böyle büsbütün aykırı bir zihniyetle harekete sevketsin? Nitekim motörde bulunan diğer zevat ta Vali beyin bu harekatini yerinde bulmamışlardır.

Eğer dün gazeteciler Başvekilimizi istikbale gitmeselerdi ve İstanbul gazeteleri gösterilen tezahuru yazmasalardı, Vali B. memnun mu olacaktı?

Mütehassıslar Geldiler

Şakir B. tetkikatına devam için Rusyada kaldı

Rusya'da kalmış olan mütehassıslarımızdan İstanbul meb'usu Alâettin Cemil ve Tahsin Beylerle Talim ve Terbiye dairesi reisi İhsan, Kırklareli mebusu Fuat, Defterdar fabrikası müdürü Şevket Turgut, Uşşak şeker fabrikası müdürü Remzi Beyler dün Loit Triyestino kumpanyasının Bulgaria vapurile şehrimize avdet etmişlerdir.

Mütehassıslardan Sanayi umum müdürü Şakir B. tetkikatına devam için Rusya'da kalmıştır.

Fuat Beyin beyanatı

Rusyada tetkikat yapan mütehassıslarımızdan Kırklareli mebusu ve Himayeietfal cemiyeti reisi Fuat Bey ile dün bir muharririmiz görüşmüştür.

Fuat Bey demiştir ki:

— Ben Rusyada Himayeietfale taallûk eden müessesat ile halk hamamları, hapishane ve gece müracaat evlerini tetkik ettim. Rusların çocuklara verdiği ehemmiyet büyüktür. Her fabrikanın yanında çocuk kreşleri, anneler sıhhî müşavere evleri vardır. İş için insan yetiştirmeğe, çalışan Rusyada her şeyin esası çocuktur. Çocukların kudretli ve kuvvetli bir dimağ ile yetişmelerine çalışılıyor. Çocuklar için ayrıca filim gösterilen sinemalar vardır. Çocuklar için tiyatrolar vardır. Bu tiyatroların bir tanesinde bir piyes temsilinde bulundum. Çocukların heyecanını tesbit etmek için çocukların kalbine talik ettikleri âletlerle piyesin çocuklar üzerinde yaptığı terbiyevî tesirler tesbit ediliyor ve buna göre eserler yazılıyor. Hapishanelere de çok ehemmiyet verilmiştir. Buralarda tezgâhlar kurulmuş ve fabrika haline konulmuştur. Hapishaneler birer istihlâk yeri değil, istihsal merkezi haline konulmuştur.

Fuat Bey Rusların heyetimizin ziyaret ve tetkikatları esnasında göstermiş oldukları suhulet ve samimiyetten büyük bir sitayişle bahsetmiştir.

Konferans Üstüne Konferans

Dünya iktısat konferansı ve Amerika

LONDRA, 2. A. A.— Parlamento mahafilinde, Lozan konferansının Haziran, Ottava, konferansının Temmuzda toplanmaları mukarrer olması itibarile akdi derpiş edilen dünya iktisat konferansının Sonbahardan evvel toplanması mümkün olmadığı kanaati izhar edilmektedir.

Amerikanın bu bapta noktai nazarı, hükümet reislerile mühim mevkide nazırların, dünya iktisat konferansında hazır bulunmaları lâzım geldiğidir.

Diğer taraftan, mühim bir unsur teşkil eden Amerika intihabatını da göz önünde bulundurmak iktiza eder. Şimdiye kadar henüz hiçbir davetname gönderilmemiştir.

İtalya, Fransa ve Cemahiri Müttahide sefirleri, dün bu mesele hakkında hariciye nezaretile temasta bulunmuşlardır.

Avam kamarasında istizah

LONDRA, 2. A. A. — Muhalif amele fırkası namına istizahta bulunan M. Lansbury'e cevaben hariciye nazırı Sir John Simon, iktisat konferansı hakkında âtideki beyanatta bulunmuştur:

Son zamanlarda zahirelerle iptidai maddeler fiyatlarının istikrarını temin edecek usulleri tetkike memur bir iktisat konferansının içtimaa daveti hakkında İngiltere ile Amerika arasında noktai nazar teatisi yapılmıştır.

Bu nim resmî ve münhasıran ihzari olan safhadan ileri gidilmemiştir.

Bu nim resmî ve münhasıran ihzari olan safhadan ileri gidilmemiştir. Zira henüz diğer devletlerle istişare fırsatı elde edilememiştir. İngiltere, Lausanne'da toplanacak olan devletlerle bu mesele hakkında müşaverede bulunacaktır.

Romanyada buhran

BÜKREŞ, 2. A. A.— Gazeteler, M. Titulesco'nun pek yakında Romanyaya geleceğine dair olan haberleri teyit ediyorlar. Buhranın sureti halli hakkında siyasi mahafilde büyük bir kararsızlık vardır.

Bir motör dinamitle uçuruldu

ZONGULDAK, 2.— Evvelki gece Kilimli kumsalında yatan bir motör, makine dairesine dinamit konulmak suretile berhava edildi. Cür

Muhabir mektubu

Kumar, fuhuş, işret bilmiyen bir kasaba daha

Şarköy çok mes'ut ve işi gücü ile meşgul halkın elindedir

Keşan'da hükûmet erkânı ve umum muhabirimiz Ragıp Kemal Bey

MÜREFTE — Şarköye girenler kolay kolay çıkamıyorlar. Pazartesi günleri Mürefteye giden kamyonu beklemek mecburiyeti vardır. Çünkü oradan vapura binmek mümkündür.

Şiddetli bir lodos ortalığı toza dumana katıyor. (13) kilometrelik âdi ve bozuk bir yoldan langır lungur gidiyoruz! Yolun iki tarafnıdaki bağlardan bir kısmı metruk, arazi ekilmemişti! Mürefteye kırk beş dakikada geldim. Harap bir kasaba! Her taraf yanmış kül olmuş! Nahiye müdürü Fuat Beyi hükûmette buldum. Genç ve faal müdür köylerin heyeti ihtiyariyelerini başına toplayarak memleket işini müzakere ediyordu.

VÜS'AT ve NÜFUS

Yakın zamanlara kadar Mürefte mamur bir kaza iken şimdi nahiye olmuştur. Merkezle beraber 17 köyden ibaret olan bu nahiyede (5.274) nüfus vardır. Merkezdeki ahalinin mikdarı 12 bindir. Havası çok güzel ise de suyu fenadır. Bununla beraber Tepe köyünden güzel bir memba suyu da getirilip satılmaktadır.

Mürefte kasabası 22 sene evvel müthiş bir zelzeleden yanmış ve yıkılmış olduğundan şimdi 355 hane, 21 dükkân, 5 kahve, bir mektep, 5 fırın, bir cami, bir hükûmet dairesi, karakolhane gibi bir takım binalar kalmıştır. Bu nahiye tam teşekküllü iken elyevm yalnız bir sulh hâkimi bulundurulmaktadır. Nüfus memuruna büyük bir ihtiyaç vardır. Nüfus müdüriyeti umumiyesi burasını unutmamalıdır.

MAHSULÂT ve TİCARET

Müreftenin başlıca mahsulâtı Yapıncak üzümdür. Senevî 1 milyon kilo üzüm İstanbula sevkolunmakta ve bir milyon kilo da şarap çıkarılmaktadır. Ovadaki (4) köy halkı yalnız ziraatla meşgul olmaktadırlar.

Üzüm ve şaraptan başka buranın tuğla ve kiremitleri her yerde pek meşhurdur. Senevî (20.000) yumurta da sevkolunurken şimdi piyasanın düşkünlüğünden durgunluk hâsıl olmuştur. Buralarda ceviz, iğde ve badem dahi pek çok yetişmektedir.

ASAYİŞ ve AHLÂK

Asayiş mükemmeldir. Mahkemede hiç bir iş yok gibidir. Ancak bir iki alacak verecek davası zuhur etmektedir. İşret yalnız kayıkçılar tarafından istimal olunur. Kumar ve fuhşiyat gibi ahlâksızlıklar burada meçhuldür. Halk hükûmetten çok memnundurlar. Nüfusun kısmı azamı mübadil ve muhacirlerden ibarettir. Vergi tahsilâtı % 98 dir ki bu da halkın servet ve refahına delâlet etmektedir. Köylülere bir dertleri olup olmadığını sordum. (Hamdenlillâh bir derdimiz yoktur) dediler.

Burası vaktile çok mamur ve zengin bir kaza iken mütevali istilâlar ve zelzeleler yüzünden eski vaziyetini bittabi kaybetmiştir. Burada para kazanarak zengin olan Rumlar bugün İstanbulda han ve apartıman sahibi olmuşlardır!

Şimdiki yerli halk içinde de pek çok zenginler varsa da maalesef tab'an çok hasis oldukları cihetle kendilerinden kimseye bir faide olmadığını ve bunların kendi nefislerine de menfaatleri olmadığını söylüyorlar. Bu zenginler, İstanbul ile olan muhabereleri rile para irsaliyelerini bile ahbaplerile yaparlar ve postahaneye on para vermezler.

YOL ve TELEFON

Gayret ve faaliyetile temayüz etmiş olan müdür Fuat Bey 11 köye telefon yaptırmış ve otomobil hareketine müsait (35) kilometre yol ve bunların üzerine de (18) beton köprü inşasına muvaffak olmuştur.

MAARİF

Nahiye dahilinde 11 mektep, 16 muallim, (1044) talebe mevcuttur. Merkezdeki mektepte 141 çocuk okumaktadır. Mektep çok dardır. Çocuklar dersanelerde üst üste oturmaktadırlar. Maarif dairesi buraya (1000) lira tahsisat verirse üstüne bir kat daha çıkaçaklardır. Maarif müdürü Tevfik Beyin himmet ve muavenetlerini gazetemiz namına çok rica ederim.

MUALLİMLERİN DERDİ

Tatil devresinde muhterem muallimlerimiz vesaiti nakliye ücretlerinden istifade edememektedirler. Halbuki muallimlerimiz tatil zamanlarında tetkik seyahatleri yapmak ve senei dersiye iptidasında malûmatlı ve zinde olarak mekteplerine avdet eylemek iştiyakile dilhundurlar. Cümhuriyetin temellerini kuran bu sevgili çocukların meccanen seyahatleri ne ye mütevakkıf ise vekâleti celilenin buna emir ve müsaade buyurmasını biz de candan rica ederiz.

Ragıp KEMAL

İPOTEKLER
ve yeni inşaat için 20 seneye kadar ödenmek üzre en ehven faizle para veriyoruz. Galata'da, Ada han No. 16 Yardım Yurdu müracaat olunması

Dr. Celâl Tevfik
Zührevî ve idrar yolu
hastalıkları mütehassısı:
Sirkeci Muradiye caddesi, No 35.

DEVREDİLECEK İHTİRA BERATI

"Tahtelbahirler mürettebatının tahlisine mahsus cihaz" hakkında ihtira için takdim edilmiş olup Vilâyet evrak kaleminin 13 mayıs 1929 tarih ve 7066 numarası ile mukayyet müracaat üzerindeki hukuk bu kere satılacağı veyahut icara verileğinden talip olan zevatın İstanbulda Bahçekapıda Taş Hanında 43-48 numaralarda kâin vekili H. W. Stok efendiye müracaat etmeleri ilân olunur.

Beyoğlu dördüncü sulh hukuk mahkemesinden: Terekesine mahkemece vaziyet olunan müteveffa Ahmet efendinin uhdesinde bulunan: 1 — Kasımpaşada Sirkeci Musluttin mahallesinin Pişmaniye caddesinde atik 16 mükerrer cedit 38 No lu ve 400 lira kıymeti muhammeneli ma bağçe bir bap hane rüsumu dellâliye ve ihale pulu müşterisine ait olmak üzere açık artırma suretile 5 temmuz salı saat 15 te satılacaktır. Talip olanların kıymeti muhammenesinin yüzde on nispetinde peyakçesini hamilen mezkûr gün ve saatta Beyoğlu dördüncü sulh hukuk mahkemesinde hazır bulunmaları lüzumu ilân olunur.

ZAYİ — Eminönü Malmüdürlüğünden 6283 numerolu cüzdanımla almakta olduğum maaşın senedi resmisini zayi ettim. Yenisini çıkaracağım. Eskisinin hükmü yoktur. Mustafa Nihat.

Honolulu'da Amerikan efkârını hayli meşgul eden dava

Artık Honolulu'da yerlilerle beyazlar arasında amansız bir mücadele açılmış oluyor

Ajans telgrafları geçenlerde Honolulu'da bir yerliyi öldüren dört Amerikalının muhakeme edildiklerini bildirmişti. Bütün Amerika efkârı umumiyesi bu muhakeme ile son derecede meşgul bulunmaktadır.

Mahiyeti itibarile beyazlarla yerliler arasındaki korkunç bir düşmanlığı ortaya atan bu muhakemenin safahatı şayanı dikkattir.

Maznunlar davada kendilerini müdafaa için Nevyorkun en maruf avukatlarından Clarence Darrav'u celbetmişlerdi. Avukat yetmiş beş yaşına rağmen tâ Nevyorktan kalkarak büyük okyanusun ortasındaki adaya, yani Honoluluya gelmişti.

İddia makamında inatçı bir İrlândalı, müddeiumumî John Kelley vardı. Jüri heyeti üç Amerikalı, iki Çinli, iki Havaylı, bir İsveç, bir İskoçyalı, bir Alman, bir Portekiz bir de Amerikalı Çinliden mürekkepti.

Honolulu'nun bulunduğu Havay adası son senelerde Amerikalıların bir nevi teferrüçgâhı olmuştu. Az zaman içinde yerlilerin kulübeleri yerine saraylar, oteller, evler, bankalar yükselmişti. Sahillerinde çıplak yerli kızları yerine şimdi dar ma yolar giymiş beyaz kadınlar peyda olmuştu. Bir zamanlar adaya bir vapur geldi mi, yerliler derhal istikbale giderler, gelen ecnebilere meyvalar, adanın enfes içkilerinden ikram ederlerdi. Fakat gitgide yerlilerle beyazlar arasında bir uçurum açılmış, sönmek bilmez bir kin alevlenmişti.

Bu muhasamanın nasıl başladığını öğrenmek için, evvelâ davanın mevzuunu anlatalım:

1930 eylûlünde bir akşam, Amerikan bahriye mülâzımlarından Thomas Massie'nin zevcesi Mrs Margaret Massie'nin üzerine beş kişi atılıyor. Bu kadın Amerikanın en meşhur kâşiflerinden Gourville Fortescue'nun kızıdır. Yirmi iki yaşındadır. Bu beş kişi [Havaylı mı, Çinli mi, burası pek iyi anlaşılamamıştır] kadını zorla otomobile atarak, şehrin öbür tarafına götürmüşler ve orada tecavüzde bulunduktan sonra çekilip gitmişlerdir.

Kadın orada baygın bir halde, ağzı, burnu kan içinde ve çenesi kırılmış bir halde görülmüştür. Bir kaç hafta sonra da Mrs Massie hamile kaldığını anlayınca çıldıracak bir hale gelmiştir. Mülâzım Massienin talebi ve mevcut şüpheler üzeri ne evvelce de beyaz bir kadına tecavüz etmek isteyen Kahahawai ismin de birisi ile diğer bir kaç kişi tevkif edilmiştir. Eğer bu hâdise Amerikada olsaydı, şüpheli yerli kitapta yeri olmayan kanunla öldürülür, yani linç edilirdi. Fakat Honolulu'da bunları tevkif ettiler ve jüri ortada bir delil bulamayınca, mevkufları tahliye etti.

Bu hâdise de yerlilerin kini alevlenmeğe başladığı sıralara tesadüf ediyordu. Misyonerler yerlilere beyaz kadınlara dokunmamalarını nasihat ediyorlardı. Onlar da şu cevabı veriyorlardı:

— Beyazlar da bizim kadınlara dokunmasınlar, biz de onları rahat bırakırız.

Hülâsa yerlilerin beyaz kadınlara yer yer tecavüzleri devam ediyordu. Fakat Mrs Massie meseelsi daha hayvanca ve daha şiddetli olmuştu.

Havaylılar içinde bu harbi, güzelliği ile maruf Kawahana isminde bir prensesin idare ettiği söylenmektedir. Yerlilerin tecavüzlerine bu defa da Amerikalılar mukabele etmeğe başladılar. Artık beyaz kadınlar şehirde yanlarında müsellâh Amerikan bahriyelileri olmadıkça yalnız gezemez oldular.

Nihayet bir kânunusani günü, yerli polislerden biri Kahahawai'ın cesedini keşfetti. Cesedin bulunduğu yerde bir otomobil ve otomobilde mülâzım Massie, kaynanası Madam Gourville Fortescue ve iki de bahriyeli vardı. Genç kadının ailesi Honolulu kanunlarının kendilerini himaye etmediğini görünce, bizzat adaleti yerine getirmek istemişler ve Kahahawai'ı öldürmüşlerdi.

Soldan sağa doğru Lord Mrs Fortescue, Clarence Darrov, Thomas H. Massie John

Dördünü de tevkif ettiler ve bir Amerikan zırhlısının mükellef kamaralarına hapsettiler. Artık Amerikadan her gün kendilerine tebrik telgrafları geliyordu. Buna mukabil de Havaylılar maktule muazzam bir cenaze alayı tertip etmişlerdi. Büyük âyinler yapıldı. Bütün ada maznunların bilmuhakeme cezalandırılmalarını istiyordu.

Muhakeme günü geldi. Salonda iğne atılacak yer kalmamıştı. Şöyle bir tarafa sıkışabilmek için on dolar verenler vardı.

Mahkemede kızın anası ile maktulün anası iki ırk arasındaki kin ve nefretin canlı birer heykeli gibi duruyorlardı.

Mrs Margaret Massie

Avukat Clarence Darrow müekkilinin cinayeti işlerken tamüşşuur olmadığını ileri attı ve Amerikalı bir doktor da bunu tasdik etti.

İsticvap sırası maznunlardan mülâzım Massie'ye gelmişti. Massie hâdiseyi şöyle anlattı:

— Lülks bir bar olan Alawyinden çıkmıştık. Gece geç vakte kadar caz ve kitar sesleri içinde dansedip, eğlenmiştik. Bir aralık zevcemin yanımda olmadığını farkettim. Bazan haber vermeden eve döndüğü vâki olurdu. Fakat bu defa bir fenalık tevehhüm ettim ve sağa sola karımı aramağa başladım. Bulamayınca eve telefon ettim. Karım nefes nefese cevap veriyordu. Çabuk eve avdetimi istiyordu. Derhal eve koştum. Hâlâ beni görür görmez kopardığı sayhayı işitir gibi oluyorum. Ağzından, burnundan kan geliyordu. Ayağı ma düşerek bayıldı. Çenesinin zedelenmiş olduğunu gördüm. Nasıl yıldırımla vurulmuşa döndüğümü tasavvur edersiniz. Ne yapıp yapıp mücrimin ağzından bir itiraf koparmak istiyordum. Kahahawai'i bir şeyler vadederek kayın validemin evine çağırdık. geldi. Söyletmek istedim. Söylemedi. O zaman tabancamı çıkardım. Namlunun tehdidi karşısında korktu: "Evet, bu işi biz yaptık,, dedi. Artık o dakika ne yaptığımı bilmiyorum. Bir karanlık uçuruma atılmış gibiydim. Ancak tevkifimden sonradır ki aklımı güç topladım.

Mülâzımın karısı Mars Margoret Massie de başından geçeni mahkemede anlatmıştır. Bardan bir aralık hava almağa çıkmış... Yıldızlı gecenin sükûneti içinde dolaşırken, bir otomobil yanı başında durmuş. Birkaç kişi atlayıp kendisini sarmışlar.. Margaret yalvarmış, hattâ para vermek istemiş. Fakat Kahahaway çenesine bir yumruk vurmuş. Bir diğeri de bileğini kıvırmış ve kendisini otomobile alıp götürmüşler..

Bu ifadeden sonra müddeiumumi karı koca arasında geçimsizlik olduğunu söyliyerek bunu isbat edecek bir mektubu da kadına göstermişti. Mrs. Massie mektubu okuyunca, bin parça edip yırttı ve attı.

Sıra verilecek hükme gelmişti. Ortalık kararıyordu. Müddeiumumî jüri heyetine kararı almadıkça salondan çıkmıyacağını söyledi.

Jüri müzakereye girdi. Bir türlü itilâf edemedikleri anlaşılıyordu ki, herkes bir gün, iki gün, üç gün kararı bekledi. Üçüncü gün jüri salona girdi, herkes kararın tefhiminden sonra bir hâdise çıkmasına intizar ediyordu.

Jürinin verdiği karar okundu:

"Dört maznunun cinayetten "ikinci derecede,, mücrimiyetleri tahakkuk ettiğinden dördünün de onar sene küreğe mahkûm edilmelerine karar verilmiştir.,,

Salonda bir çığlık koptu. Beyazlar derin bir yeese düşmüşlerdi. Buna mukabil Havaylılar heyecan içinde idiler. Tam bu sırada Honololu valisi M. Judd salondan içeri girdi. Mahkeme reisi, müddeiumumî ve maznunların avukatı ile görüştü.

Bu sefer mahkeme reisinin sesi duyuldu:

"Vali M. Judd'un kararı üzerine, mahkememiz maznunlar hakkındaki on sene kürek mahkûmiyetini bir saat hapse tebdil etmiştir. Binaenaleyh Mrs. Fortescu, mülâzım Thomas Massie ve bahriyeli John ve Lort derhal tahliye edileceklerdir.,,

Bu defa beyazlar hayret ve sevinçten ne yapacaklarını şaşırdılar. Mahkeme salonu alkıştan çınladı. Ve bütün Honololuda Beyazlar o gün bayram yaptılar.

Fakat yerlilerin kini bu sefer için için daha bilenmiş oluyordu. Bu sırada Amerikan filosu, her ihtimale karşı tedbir almak üzere, şehri muhasaraya hazırlanmış vaziyette idi... Görülüyor ki, bu faciada son söz henüz söylenmiş değildir.

Honolulu'daki mahkeme binası

İktibaslar

Hitler'in erkânı harbiyesine dair..

Hitler mevkii iktidara gelirse, hangi isimleri işiteceğiz?

- Budapeşte'de çıkan MAGYARSAG dan -

Almanya'da vekayi nasıl bir cereyan takip ederse etsin, Hitlercilerin çok geçmeden iktidar mevkiine gelecekleri muhakkak gibi görünüyor. Böyle olunca da memleketin idaresi yeni adamların eline geçecek demektir. Daha bir gün evvel gazetelerin çete reisi diye hitap ettikleri adamlar bundan sonra Alman politikasını tedvir edeceklerdir. Bu yeni politika adamlarının harpsonrası Sosyalist şefleri kadar zeki, kültürleri yerinde ve umumî hayat icaplarını takdir eden insanlar olduklarına şüphe yoktur.

Umumî harbi müteakip beynelmilel sol cenah gazeteleri, bu kendi kendine yetişmiş Sosyalistleri yeni bir tip olarak tavsif ediyorlardı. Ayni matbuat, şimdi de kendi kendine yetişen Hitlercilere hücum ediyorlar.

Hitler kabinesi

Biraz da Alman Milliciler karargâhının Hitlercilerle beraber münevver erkânını teşkil eden zevatı gözden geçirelim.

Hitler fırkasının, en başta Hitler olmak üzere kademe kademe dereceleri vardır. Hitlerin hemen arkasından gelen iki şef Strasser ile Hiel'dir. Hitler kabinesi aşağı yukarı askerî bir kabinedir. Göze çarpanlar içinde en evvel eski Bavyeralı Ceneral Epp gelir. Bu zat umumî harbin en kıymetli zabitlerindendir. Mağlûbiyetten sonra bütün canı ile ve başı ile Hitler hareketinin teşkilâtı ile uğraştı. Ve bu işin en müşkül tabiyesini idare etti. Fırka tarafından hususî bir vazife ile tavzif edilen mumaileyh Cenevreye gitti ve terki teslihat müzakerelerini takip etti.

Bu zattan sonra Thuringe de Hitler kabinesinin Başvekâletini ifa etmiş olan Frick gelir.

Bugün 57 yaşında olan doktor Frick Veimar kanunu esasisinin en itibarlı zamanında mevkii iktidara gelmişti. Alman sol cenahı Frick'den bahsederken: Remarque'in romanından alman filmi menetmek cesaretini gösteren, Kızıllara açıkça ilânı harp eden, ve mekteplerde Nasyonalist tedrisatı kuran şaşılacak bir adam,, diye tavsif ediyorlardı. On dört ay sonra doktor Frick mevkiini terketmeğe mecbur oldu ve mesaisine mukabil Alman sol cenahı Frick'in hukuk doktorluğunu kabul etti. Halbuki ayni zamanda Komünistler kendisini timarhaneye göndermek lâzım geldiğini iddia ediyorlardı.

Hitler kabinesinin en şayanı dikkat adamlarından biri de hiç şüphesiz yüzbaşı Goering'dir. Reichstag azasından bulunan bu zat asîl bir ailedendir, karısı İsveçli bir barondur. Umumî harpte yaptığı hizmetlere mukabil, herkesin o kadar gıpta ile hazrican ettikleri "Pour le Merite,, nişanını almıştı. Şimdi 39 yaşındadır ve vâsi kültür sahibidir. Ecnebi politika adamlarile fırka namına en ziyade temasta bulunan bu adamdır. Geçen sene Romayı ziyaret ederek Faşist ricalile görüşmüş ve fırkasının kiliseye karşı vaziyetini tayin için Vatikanla müzakeratta bulunmuştu.

Kabinenin dördüncü azası da, Hitlerin iktısadî müşaviri Walter Funk'dur. 42 yaşındadır. 20 seneden beri gazetelerde iktısadî muharrirlik yapmaktadır. 1930 da Berliner Boeursenzeitung'un iktısadî muharriri sıfatile Schacht'a ve doktor Luther'e bazı nasihatlar vermiştir. Salâhiyeti ecnebiler, bilhassa Amerika ve İngilizler nazarında tanınmıştır. Fırkaya girelî henüz çok zaman olmadığı halde, on sene evvel fırkanın iktısadî programını çizen Feder'e nazaran, sikleti daha mahsustur.

Hitler erkânı harbiyesinin diğer azası da teşkilât şefleri arasında bulunan bazı zevattır. Bunların en mühimmi Stsasser'dir. Bu adamın Prusyanın müstakbel Başvekili olacağına şüphe yoktur. Zaten kendisi Bavyeralı ve katoliktir. Hitler kendisini bu mevkie getirmekle Millî Sosyalist fırkasında ne mahallî vatanperverliklerin, ne de meslekî bedbahtların rehberlik yapmadığını göstermek istemiştir. Bu zat eski bir eczacıdır. Fakat kuvvetli bir hatiptir.

Reichstag'da da sekiz seneden beri azadır. Çok kimseler kendisinden bahsederlerken "Hitlerizmin dimağı,, derler.

Bundan sonra Joseph Goebbels'den bahsetmek icap eder. Bu zata muhasımları "Hitlerizmin Marat'sı,, derler Omuzları kanburca, zayıf bir adamdır. Asrımızın en büyük demagoglarındandır.

Üç sene içinde Hitler fırkası azasını payıtahtta 30 binden 6 milyona çıkarmıştır.

Fırkanın şayanı dikkat diğer simalarından biri de Voelkischer Beobachter gazetesinin başmuharriri Alfred Rosenberg dir. Baltık eyaletlerinde yetişmiş bir Almandır.

Reval'da doğmuştur, Rigada ve Moskovada tahsil etmiş ve harbin nihayetinde Almanya'ya gelmiştir. Kendisini yahudi olmakla ittiham edenler vardır. Halbuki yazdığı birçok kitaplarda mumaileyh Komünistlere olduğu kadar, yahudilere de hücum etmektedir. Ecnebi mahafilile, bilhassa Amerikan ve İngilizlerle sık sık temastadır. Münihte çıkardığı gazeteyi vâsi bir teşebbüs şekline sokmuştur.

İşte Hitler hareketinin belli başlı adamları bunlardır. Bunların ekserisi en çetin zamanlarda Hitler hareketi lehinde mücadelede bulunmuşlardır. Hayli ıztırap çekmişlerdir. Mevkii iktidara geldikleri zaman da, uhtelerine verilecek vazifenin hakkından gelecekleri ümit edilebilir.

Kızkule Park ve Plâjı
Her akşam Darüttalim Heyeti terennümsaz olmaktadır

İstanbulun en nezih aile mecmaı olan
ÇİFTLİK PARKINDA

SAZ HEYETİ
Kemençeci Aleko Efendi
Kemani Nubar Efendi
Tamburi ve bestekâr Selâhaddin B.
Piyanist Yorgi Efendi
Klârnet Ramazan Efendi

MUGANNİYE HANIMLAR
Seyyan Hanım
Saadet Hanım
Hamiyet Hanım

HANENDE HEYETİ
Aksaraylı Hafız
Yaşar Bey
Gazelhan Celâl Bey
Ağyazar Efendi

Her akşam gece yarısına kadar icravı ahenk etmektedir. Ayrıca Mükemmel Cazband

Bir zekâ imtihanı

İpekiş nerededir?

İPEKİŞ muvakkat mağazasının bulunduğu yer en kısa ve en az kelimelerle, yani en veciz şekilde, nasıl tarif edilmelidir? Şimdi herkes bununla meşguldür.

Herkesin bununla meşgul olmakta hakkı vardır. Çünkü bu bir zekâ meselesidir. En iyi tarif yapan, yalnız İPEKİŞ'in bizzat beğendiği en nefis kumaşından bir elbiselik hediye kazanmakla kalmayacak, ayni zamanda büyük bir zekâ imtihanında da birinciliği kazanmış olacaktır.

İPEKİŞ mağazası müdiriyetine (İpekiş) in yerini tarif eden yüzlerce mektup gelmektedir. Bu mektuplar 11 haziranda tasnif edilecektir . Cevaplar 10 haziran akşamına kadar kabul edilecektir.. Çünkü İpekiş müdiriyeti en iyi adresi 12 haziran tarihli gazetelerle ilân etmeğe karar vermiştir.

İstanbul Sıhhî Müesseseler

Mübayaa komisyonu riyasetinden:

Sıhhî müesseselerin 932 umum ihtiyaçları hakkındaki mukaddem ilânların hükmü yoktur.

Mezkûr müesseselerin Mayıs 933 gayesine kadar olan bir senelik sadeyağı, et, ekmek, pirinç, şeker; sabun; süt; yoğurt ve alelûmum kuru erzak ile taze sebze ve mahrukat ve mekûlâtı hayvaniye ve aşı hayvanları tanzim edilen ol baptaki şartnameleri veçhile ve kapalı zarf usulü ile ihale edilmek üzere münakasaya konulmuştur. Bunlardan et, ekmek, süt, yoğurt ve sadeyağı 21 Haziran 932 salı günü saat 14 te yaş sebzeler ile şeker, pirinç; sabun ve emsali kuru erzak, ile mekûlâtı hayvaniye 22 Haziran 932 çarşamba günü saat 14 te ve alelûmum mahrukat ile dana ve sair aşı hayvanatın 28 Haziran 932 salı günü saat 14 te. Fiatlar haddi lâyik görüldüğü takdirde ihale edilecektir.

Bu baptaki şartnameleri görmek ve fazla izahat almak isteyenlerin mezkûr komisyona müracaatları ilân olunur. (2340)

Niçin Sizin de Güzel Bir Eviniz Olmasın?.

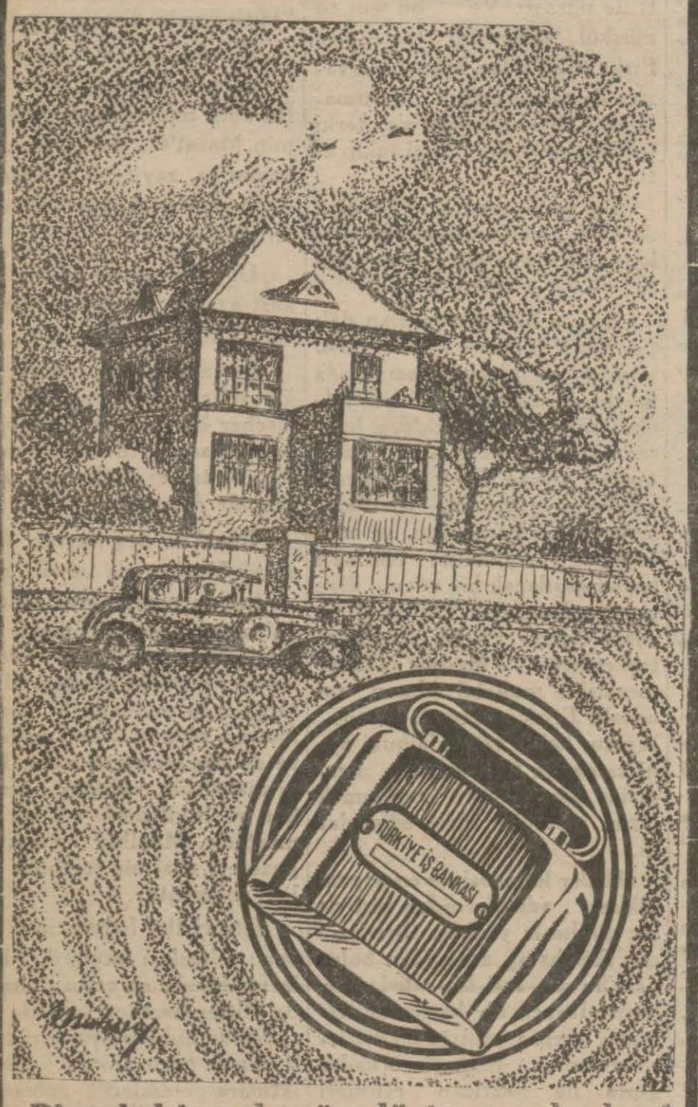

Birçok kimseler üç dört senedenberi kumbaralarında azar azar biriktirdikleri para sayesinde bugün güzel birer ev sahibi olmuşlardır.

Türkiye İş Bankası

Devlet Demiryolları idaresi ilânları

10000 ton kömürün havzai fehmiyeden Derince, Haydarpaşa ve Mersin limanlarına nakli münakasası kapalı zarf usulile 16/ Haziran perşembe günü saat 15,30 da Ankarada Umumî Müdürlük binasında yapılacaktır.

Fazla tafsilât beşer lira mükabilinde Ankara ve Haydarpaşa

SEG
SANAYİ ELEKTRİK GRAFİK
YOYVODA CAD. No. 24 İSTANBUL

DİSTOL: Koyunlarda, Keçilerde, ve Öküzlerde bulunan kelebekleri öldürür, hayvanı yüzde yüz kurtarır. Her eczanede satılır.

Toptan satış için Reji han 2-3 No. ya müracaat. Yeni Postane arkasında, İstanbul.

Az zamanda usta
Dokumacı
Yetişmek istiyen
Türk Gençleri
Balat'taki
Süreyya Paşa
Mensucat fabrikasına müracaat etsinler.

Beşiktaş 2 inci Hukuktan: Ortaköyde Cavit ağa mahallesinde üçüncü orta sokağında 12 No. lu hanede mükim iken vefat eden Zeynep Habibe hanıma ait tereke eşyası 8 Haziran 932 çarşamba günü saat 16 da satılacağından talip olanların yevm ve saatı mezkûrda mahallinde hazır bulunmaları lüzumu ilân olunur.

Ecnebî memleketlere giden tüccar ve seyyahlara
Banka kommerçiyale
İTALYANA
Sermayesi 700,000,000
(İhtiyat akçesi: 580,000,000 Liret)
Travellers (Seyyahin çekleri) satar

Liret, frank, İngiliz lirası veya doları frank olarak satılan bu çekler sayesinde nereye gitseniz paranızı kemali emniyetle taşır ve her zaman isterseniz dünyanın her tarafında, şehirde, otellerde, vapurlarda trenlerde bu çekleri en küçük tediyat için nakit mahkamında kolaylıkla istimal edebilirsiniz. Travellers çekleri hakiki sahibinden başka kimsenin kullanamayacağı bir şekilde tertip ve ihtas edilmiştir.

Feyziye mektebi
Mezunlarına

Hususî teşekküller arasında yarım asırlık bir hayata malik olan ve 1885 senesinden beri fasılasız terbiyevî mesaisine devam etmiş olan Feyziye lisesinin bir tarihçesi tanzim edilmektedir.

Mektebin 1885 senesinden itibaren ilk orta ve lise kısımları mezunlarının isim, adres ve son meşguliyetleri ile hangi tarihte mezun olduklarının ve muallimliklerinde bulunmuş olan zevatın da isim ve adresleri ile hangi tarihte ne ders tedris ettiklerinin Nişantaşında Mektep müdiriyetine bildirilmesi ve birer kıt'a fotoğraflarının raptedilmesi rica olunur.

DİKKAT
Fabrikatörler
Mühendisler.
SANAYİ İNŞAATI MÜLTEZİMİ
Fabrika bacaları inşaatı kazan, duvarları, her türlü Sanayi Ocakları yapısı ve tamiratı: her nevî makinalar Temel yapısı ve buhar boru kaplamaları.
Adres: Milasta Macar Mimar F. SRANS

Hırsız ve çapulcu olan bu haşarat bütün elbiselerinizi yer ve delik deşik eder. Güvelerin her sene esvaplara iras ettikleri zarar milyonlarca liraya baliğ olur. Bunun için tedarikli davranarak elbiselerinizi ve bilnetice kesenizi bunlardan koruyunuz.

Sinek, sivrisinek ve bilcümle haşaratı sür'atle ve kat'î surette öldürmek için en emin vasıta, bütün dünyaca tanınmış olan FLIT'tir. Sarı renk ve siyah çizgili teneke üzerindeki asker resmine dikkat ediniz.

Şayet mühürlü teneke üzerinde bu resim mevcut değilse aldığınız mal FLIT değildir.

Umumî Deposu: J. BERT ve ŞÜREKÂSI İstanbul - Galata Voyvoda han

Tuz İnhisarı İstanbul baş müdürlüğünden

Çamaltı memlehasından satılacak veyahut mürettebat ambarlarına sevkedilecek azamî altmış bin ton tuzun çuvallara doldurulması ve teferruatı sairesi kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. İhalesi 9 Haziran 932 tarihinde saat on beşte icra edileceğinden talip olanlar mevcut şartnameyi görmek üzere İstanbul Tuz inhisarı başmüdiriyetine müracaat eylemeleri ilân olunur. (2423)

Mahrukat Et ve Erzak münakasası

Nafia Fen mektebi müdürlüğünden:

Nafia fen mektebinin 932 ders senesine ait et ekmek ve saire erzakile mahrukat ve bu mahiyetlerdeki ihtiyacatı kapalı zarf usulile mevkii münakasaya vazedilmiş ve fiatler mutedil görüldüğü takdirde haziranın 25 inci cumartesi günü saat 9,30 da ihalelerinin icrası mukarrer bulunmuş olduğundan taliplerin şartnameleri görmek ve teminat mektuplarını da ihtiva edecek teklif zarflarını vermek için her gün mezkûr mektepteki mübayaat komisyonuna müracaatları. (2314)

Ankara Nümune Hastanesi Baş tabipliğinden:

Hastahanenin bir senelik ihtiyacı olan 350 ton kok kömürü kapalı zarf usulile münakasaya konmuştur. Talip olanların yevmi münkasa oln 19 haziran 932 pazar günü saat ikiden evvel hastahanede müteşekkil komisyona teminatlarile birlikte tekliflerini vermeleri lâzımdır. Şartnamesini görmek isteyenlerin İstanbulda Sıhhat ve İçtimaî Muavenet müdürlüğüne ve Ankarada hastahane idare ev hesap memurluğuna müracaatları ilân olunur. (2365)

Izmir Ziraat Bankasından

Muhammen kıymeti	Dönüm bedeli	Beher dönümün kıymeti
87500	2500	35 Kabili zer arazi
42000	6000	7 Mer'a ve dağlık
6825	130	52,50 Bağ
17045	1948 adet beherinin K.	8,75 Zeytin ve Delice
7000		Eşçarı müsmire
11900		Çiftliğin binaları
165970 Yekûn		

Yukarda evsafı yazılı olup 21 Mayıs 932 tarihinde ihale edilmek üzere kapalı zarfla müzayedeye çıkarılan Gükağaç çiftliğine ihale günü haddi lâyikile talip çıkmamıştır. Bu çiftliğin kapalı zarfa esas olan şartname dahilinde 31-5-932 tarihinden itibaren on beş gün müddetle pazarlıkla satılığa çıkarıldığının ilânına komisyonca karar verilmiştir. İhale 15-6-932 çarşamba günü olduğundan istiyenlerin yukardaki muhammen kıymeti üzerinden yüzde yedi buçuk teminat akçelerile birlikte mezkûr günde saat onda Ziraat Bankasının Gazi Bulvarındaki İzmir Şubesinde müteşekkil satış komisyonuna müracaatları. (2263)

Ekmek, Et ve sair erzak münakasası

İstanbul Ziraat mektebi müdürlüğünden

Mektebimizin 933 senesi Mayıs gayesine kadar ihtiyacatından bulunan et, ekmek, gaz, benzin ve sair erzak ve mahrukat 28 Haziran 932 tarihine müsadif çarşamba günü saat on altıda ihaleleri icra kılınmak üzere kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. Taliplerin şeraiti münakasayı anlamak için her gün ve iştirak için de yevmi mezkûrda İstanbulda İran sefarethanesi karşısında Maarif dairesinde kâin Liseler muhasebeciliğinde müteşekkil İstanbul Ziraat mektebi mübayaat komisyonuna müracaatları ve teminatı muvakkate ile birlikte teklif zarflarını mezkûr saate kadar verilmesi ilân olunur. (2433)

Liseler Mübayaat komisyonundan

Mektepler için satın alınan ve İstanbulda depo edilen der âletleri ve levazımı muhtelif vilâyet mekteplerine gönderileceğiden nakliyeleri 28-6-932 tarihine müsadif salı günü saat on beşte ihale edilmek üzere kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. Taliplerin mikdarlarını ve sevkedilecekleri ve bulundukları mahalleri öğrenmek üzere İstanbul lisesindeki kaleme ve ihale günü teminat makbuzları ile Cağaloğlunda Maarif dairesindeki liseler mübayaat komisyonuna müracaatları. (2427

Tuz İnhisarı İstanbul baş müdürlüğünden

Çamaltı memlehasından 932 malî senesi zarfında Foça ambarına gelecek tuzların mavnalardan ihraciye nakliyesile diğer mürettebat ambarlarına sevki ve teferruatı sairesi kapalı azrf usulile İzmir Başmüdiriyetince münakasaya vzedilmiştir. 13 Haziran 932 tarihinde saat on beşte ihalesi icra edileceğinden talip olanların mevcut şartnameyi görmek üzere Tuz İnhisarı İstanbul Başmüdiriyetine müracaatları. (2424

Merhum
Muallim Mubahat Beyin tercüme ettiği ve matbaamızda tabedilen
Amelî Hayat âlimi
(Herbert N. GASSON)un
İDEAL BÜRO
ve
Yeni Müşteri Bulmak San'atı
Eserleri gayet güzel bir şekilde intişar etmiştir.
Bütün iş adamlarına tavsiye ederiz
Tevzi Mahalli: Milliyet Matbaası
Taşraya gönderilen kitaplar için posta ücreti alınmaz

Novotni bahçesi açıldı

(Frank Treyhorn & Co. halefi) Beyoğlu Kabristan sokak 44 - 46 öğle ve akşam açık havada yemek için en nefis yer - öğle ve akşam tabldot - Alaturka ve alafranga mutfak - Maestro Zeki B. idaresinde mükemmel orkestra - her cuma 12 - 14 arasında matine, konser - Duble bira 20 Krş.

Suadiye Plâjı

Avrupanın plâjlarının fevkinde güzel hava; temiz, nefis yemek, mükemmel orkestra caz, varyete ve ince saz, Türk muganniyelerile Türkiyenin yegâne eğlence mahallidir. Cuma, pazar konsümasyon 50, sair günlerde 25 kuruştur. **Banyo localarile beraber 25, abonman 15 kuruştur**

Satılık Mükemmel Hane

hem sayfiye hem de şitaiyeye müsait Kadıköyünde Moda caddesinde Mahmut Muhtar Paşanın köşkü ittisalinde kâin 246 numerolu hane satılıktır. Taliplerin İstanbul'da Katırcıoğlu hanında 45 No. ya saat 12-1 e kadar müracaatları

Tezgâhtar aranıyor

Bakkaliye işlerinde çalışmış, namuslu ve faal tezgâhtarlar aranıyor. Liman şirketi umum kâtibi Reşat Beye müracaat

Bilecik Rakısı

Fabrika ve sahibinin Bilecik gazozu ile hiç bir alâkası olmadığı muhterem ahaliye ilân olunur.

3 üncü kolordu ilânları

İstanbul ve Beyoğlu Üsküdar cihetlerinde bulunan kıt'at ve müessesatile hastahaneler ve mekteplerin erzak yem ve ekmek nakliyatları münakasası kapalı zarfla yapılacaktır. İhalesi 16-6-932 çarşamba günü saat 11 de komisyonumuzda yapılacaktır.

Taliplerin şartnamesini almak üzere her gün ve münakasaya iştirak edeceklerin de teminat ve teklif mektuplarile vakti muayyeninde komisyonumuza müracaatları. (320) (2122)

* * *

Kolordu birinci fırka ve Çatalca müstahkem mevki ve hastahanelerin koyun ve sığır etlerine verilen fiatlar pahalı görüldüğünden tekrar pazarlıkla alınacaktır. İhalesi 4-6-932 cumartesi günü saatleri aşağıda yazılıdır. Taliplerin şartnamesini almak üzere her gün ve pazarlığa iştirak edeceklerin de vakti muayyeninde komisyonumuza müracaatları. (391)

(2426)

İhale	Saatleri
K. Ö. nunki	14 de
Fırkanınki	14,30 da
Çatalcanınki	15,30 da
Hastahanelerinki	16,30 da

MAMA
Dr. Hakkı Şinasi
Yavrunuzun en sıhhî gıdasıdır.

MİLLİYET MATBAASI